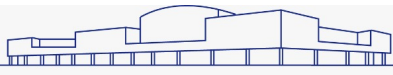

MÚSICA CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

- TREBALL FINAL D'ESTUDIS -

Títol Superior de Música
Especialitat de Pedagogia

Nom: Aina Forteza Galmés
Tutor: Josep Devesa Ronda
Curs acadèmic: 2020-2021
Convocatòria: Juliol 2021

RESUM

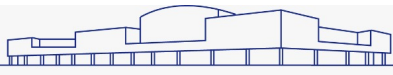
Des de l'inici de la música pop-rock, a les lletres d'algunes cançons, el tema que s'ha tractat és la violència cap a les dones o la cosificació d'aquestes. Actualment, les cançons més escoltades, sobretot de gèneres com *reggaeton*, *trap*, *rap*..., encara es tracta la mateixa temàtica menyspreant la figura de la dona. El que realment preocupa és que aquestes cançons siguin les que estan al capdavant de les llistes amb més reproduccions. Una gran part de la població escolta aquest tipus de música on, per una part, hi ha un rebuig i odi i per altra part, una cosificació constant cap a la dona.

En general, quan escoltem aquestes cançons no ens adonem compte del contingut de les lletres, ja que per la part musical són cançons amb tornades fàcils i amb una harmonia simple que fàcilment s'aprèn.

El tema del treball sorgeix a partir del projecte que es va dur a terme l'any 2019 a Manacor anomenat: *Setmana d'activitats de sensibilització i prevenció de la violència masclista*, on es va tenir l'oportunitat de participar-hi dins la part musical.

Aquest treball d'investigació consta de tres parts. Per començar es farà una contextualització sobre l'inici del feminisme, sobre estadístiques de la violència de gènere i violència domèstica i també d'exemples de masclisme dins les arts. A la segona part del treball, es s'elaborarà una avaluació del projecte anomenat anteriorment a través d'uns qüestionaris que han respost els alumnes i mestres que hi varen participar. Finalment es presentarà una proposta pedagògica com a ampliació del projecte anterior per poder arribar als alumnes i fer-los més conscients del que estan escoltant i que les accions que es descriuen a les cançons són fets reals i que, actualment, això suposa un problema dins la societat ja que no fomenta la igualtat entre les persones.

Paraules clau: feminisme, violència masclista, música, pedagogia musical, conscienciació

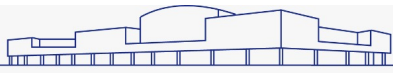
ABSTRACT

From the beginning of pop-rock music, in the lyrics of some songs, the main theme has been the violence against women or their objectification. Currently, the most-listened to songs, especially from genres such as reggaeton, trap, rap are still the same subject despising the figure of women. What really worries me is that these songs are the ones at the top of the lists with the most plays. The vast majority of the population listens to this type of music where, on the one hand, there is a rejection and hatred and on the other hand, a constant reification towards women.

In general, when we listen to these songs we do not realize the meaning of the lyrics, because on the musical side they are songs with easy choruses and a simple harmony that is easy to learn. The theme of this present paper arises from the project that was carried out in 2019 in Manacor called: Week of activities to raise awareness and prevention of gender violence, where we had the opportunity to participate in the part musical of it.

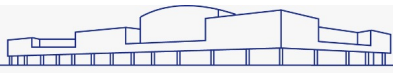
This research work consists of three parts. To begin with, there will be a contextualisation on the beginning of feminism, on statistics on gender-based violence and domestic violence, as well as examples of sexism in the arts. In the second part of this dissertation, an evaluation of the project mentioned above will be elaborated through questionnaires that have been answered by the students and teachers who participated in it. Finally, a pedagogical proposal will be presented as an extension of the previous project to reach students and make them more aware of what they are listening to. Moreover, the students will be encouraged to understand the actions described in the songs are real facts and that this is a current problem within society as it does not promote equality between people.

Keywords: feminism, sexist violence, music, music pedagogy studies, awareness-raising

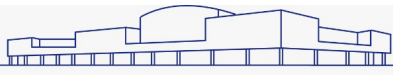

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
 - 1.1. Què és el feminisme?
 - 1.2. Quan es va iniciar aquest moviment?
 - 1.3. La bretxa salarial
2. ESTADÍSTICA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I DOMÈSTICA
 - 2.1. Violència de gènere
 - 2.1.1. Àmbit nacional i balear
 - 2.2. Violència domèstica
 - 2.2.1. Àmbit nacional i balear
3. DINS LES ARTS
 - 3.1. PINTURA
 - 3.1.1. Artemisia Gentileschi
 - 3.1.2. Margaret Keane
 - 3.1.3. Pintores de la primera meitat del S. XX
 - 3.2. LITERATURA
 - 3.2.1. Cristina de Pizán
 - 3.2.2. Virginia Woolf
 - 3.3. CINEMA
 - 3.3.1. Elena Cortés Altabas
 - 3.3.2. Kathryn Bigelow
 - 3.3.3. Alice Guy Blaché
 - 3.4. MÚSICA
 - 3.4.1. Clara Schumann
 - 3.4.2. Fanny Mendelssohn
 - 3.4.3. Alma Mahler
4. MASCLISME DINS LA MÚSICA ACTUAL
5. CONCERT CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA. PROJECTE 2019
 - 5.1. Explicació del projecte
 - 5.2. A qui va dirigit
 - 5.3. Objectius

6. QÜESTIONARI
 - 6.1. Qüestionari alumnes
 - 6.2. Qüestionari mestres
7. VIOLÈNCIA MASCLISTA DINS LA MÚSICA. PROJECTE 2021
8. CONCLUSIONS
9. ANNEXES
10. BIBLIOGRAFIA

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Què és el feminisme?

Bell hooks, escriptora feminista i activista social nord-americana, va definir aquest terme de la següent manera: “El feminisme és la lluita que cerca posar fi a l’opressió sexista.”¹

Una altra definició de feminisme o moviment feminista és la següent:

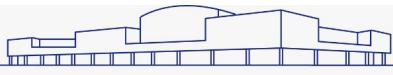
El feminisme és el conjunt de creences i d’idees que pertanyen a l’ampli moviment social i polític que cerca obtenir una major igualtat per a les dones. Les dones cerquen la igualtat en totes les esferes de la vida i utilitzen un ampli ventall d’estratègies per arribar a complir aquest objectiu.²

Finalment la darrera definició trobada a un article el qual el feminisme és un autèntic moviment social i no una ideologia com generalment es pretén presentar-ho. El feminisme no és una ideologia des del moment en què no es presenta com un sistema de valors, creences i representacions que auto-generen les societats on hi ha relacions d’exploració, per justificar idealment la seva pròpia estructura material, consagrant a la ment dels homes com un ordre natural i inevitable. (Silva 1978) El feminisme és un moviment de rebel·lió contra un ordre no natural, per tant modificable.

D’aquesta manera, es pot afirmar que el feminisme és un moviment social que cerca la igualtat entre homes i dones en tots els àmbits que es puguin presentar.

¹ C. JENAINATI, J. GROVES, *Feminismo, una guía il·lustrada*. Regne Unit i USA: Icon Books Ltd. 2010, p.11

² OWEN M. FISS *¿Què es el feminismo?* [en línia] [Consulta: 14 octubre 2020]

1.2. Quan es va iniciar aquest moviment

Un grup heterogeni de dones pobres i treballadores el 1642, es varen rebel·lar de manera col·lectiva manifestant-se a Londres per presentar una petició a “La Cámara de los Lores y los Comunes”. Demandaven que la llei reconegués la condició de treballadores i que millorés les circumstàncies de la classe obrera.³

La Revolució Francesa (1789) i altres revolucions liberals burgeses varen plantejar com a objectiu central la consecució de la igualtat jurídica i de les llibertats i drets polítics.

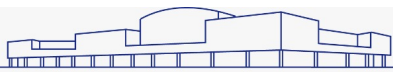
Així doncs, aviat va sorgir la gran contradicció que va marcar la lluita del primer feminisme: les llibertats, els drets i la igualtat jurídica que havien estat les grans conquestes de les revolucions liberals no varen afectar la dona. Els “drets dels homes i del ciutadà” que proclamava la Revolució Francesa es referia en exclusiva a l’home i no al conjunt d’éssers humans. Va ser a partir d’aquest moment (1790) que a Europa Occidental i a Nord-Amèrica es va iniciar un moviment, el feminisme, que va lluitar per la igualtat de la dona i la seva alliberació. El principal objectiu durant aquest període va ser la consecució del dret a vot. Així va néixer el moviment sufragista.⁴

Nova Zelanda va ser el primer país a atorgar el sufragi femení el 1892 i va ser a les eleccions del 1902 on van votar per primer cop. A Espanya en canvi no va ser fins al 1931.⁵

³ C. JENAINATI, J. GROVES, *Feminismo, una guía il·lustrada*. Regne Unit i USA: Icon Books Ltd. 2010, p.19

⁴ N. MARY i T. SUSANNA *Sufragismo y feminismo: la lucha por los derechos de la mujer 1789-1945* [en línia] [Consulta: 14 octubre 2020]

⁵ C. JENAINATI, J. GROVES, *op.cit.*, p. 80

1.3. La bretxa salarial

Segons l'Article 32 *Promoción de la igualdad de trato y de oportunidades de mujeres y hombres en el ámbito laboral* de la Llei 17/2015 de 21 de juliol, els poders públics han d'incorporar la igualtat d'oportunitats de dones i homes en els processos de selecció, classificació professional, valoració dels llocs de treball, retribucions i promoció professional. Així com, adoptar mesures per incrementar el percentatge de dones en sectors, ocupacions o professions en les quals estan poc presents. També adoptar mesures necessàries per eliminar totes les discriminacions directes i indirectes derivades de la maternitat, entre molts altres objectius.⁶

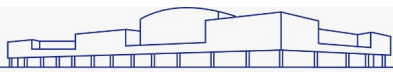
Encara així, hi ha una bretxa salarial existent; segons la pàgina de la Generalitat de Catalunya, el 2017 la bretxa salarial de gènere es va situar en el 23%, és a dir, la diferència salarial mitjana entre ambdós sexes és de 6.521,8 euros/any.⁷

A través d'un estudi elaborat a partir de l'Observatori de Treball i Model Productiu, es va arribar a les següents conclusions: el salari anual masculí era de 28.323 euros mentre que el femení era de 21.801, és a dir 6.522 euros menys; les diferències salarials entre homes i dones s'amplien al llarg de la vida laboral. Les dones aconseguixen el seu màxim salari entre els 35 i 44 anys i els homes segueixen augmentant el seu salari fins als 55 i més anys; La bretxa salarial és més elevada entre les persones amb contracte indefinit que entre les que tenen contracte temporal; per tipus d'ocupació, la bretxa més elevada es troba en ocupacions altament feminitzades, el grup d'ocupacions elementals i el de treballadors dels serveis de restauració, personals i venedors, que són també on es donen els salaris més baixos. En aquest cas es produeix una segregació vertical, per la qual les dones troben reticències i frens en l'ascens de l'estructura ocupacional que no es perceben en el cas dels homes.⁸

⁶ BOE Legislación consolidada. *Ley 17/2015, de 21 de julio, de igualdad efectiva de mujeres y Hombres*. Artículo 32. [en línia] [Consulta: 19 octubre 2020]

⁷ Gen.cat. *Una guia per reduir la bretxa salarial a les empreses*. [en línia] 06/11/2019 [Consulta: 19 octubre 2020]

⁸ *Evolució de la bretxa salarial de gènere a Catalunya any 2017* [en línia] Data d'actualització: 17/02/2020. [Consulta: 19 octubre 2020]

2. ESTADÍSTICA DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I DOMÈSTICA

2.1. Violència de gènere

S'entén per violència de gènere tots els actes de violència física o psicològica (incloses les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de llibertat) que s'exerceixi contra una dona per part de l'home que sigui ho hagi estat el seu cònjuge o aquest hagi estat lligat a ella per una relació similar d'afectivitat encara sense convivència.⁹

2.1.1. Àmbit nacional i balear

El 2019 es varen registrar 31.911 dones víctimes de violència de gènere corresponents als assumptes en els quals s'havien dictat mesures cautelars o ordres de protecció, la qual cosa va suposar un augment del 2,0% respecte a l'any anterior.

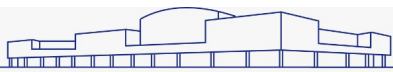
Quasi la meitat de les víctimes de violència de gènere (el 47,1%) tenien entre 25 i 39 anys. L'edat mitjana de les víctimes va ser de 36,6 anys.

En aquest cas les comunitats autònomes amb major nombre de víctimes inscrites per violència de gènere l'any 2019 varen ser a Andalusia (7.101), Comunitat Valenciana (4.909) i Comunitat de Madrid (3.624). Per altra part, on es va registrar un menor nombre de víctimes varen ser les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i La Rioja.

Víctimas de violencia de género por comunidades y ciudades autónomas
Valores absolutos y tasas de variación (%)

	Año 2018	Año 2019	Tasa de variación
TOTAL	31.286	31.911	2,0
Andalucía	7.047	7.101	0,8
Aragón	849	878	3,4
Asturias, Principado de	614	644	4,9
Balears, Illes	999	1.160	16,1
Canarias	1.671	1.705	2,0
Cantabria	494	460	-6,9
Castilla y León	1.452	1.534	5,6
Castilla-La Mancha	1.667	1.682	0,9
Cataluña	3.160	3.253	2,9
Comunitat Valenciana	4.794	4.909	2,4
Extremadura	706	731	3,5
Galicia	1.306	1.356	3,8
Madrid, Comunidad de	3.656	3.624	-0,9
Murcia, Región de	1.362	1.400	2,8
Navarra, Comunidad Foral de	309	333	7,8
País Vasco	742	716	-3,5
Rioja, La	331	296	-10,6
Ceuta	65	59	-9,2
Melilla	62	70	12,9

⁹ Instituto Nacional de Estadística. *Estadística de Violencia Doméstica y Violencia de Género (EVDVG)*. [en línia] [Consulta: 14 octubre 2020]

2.2. Violència domèstica

S'entén per violència domèstica tot acte de violència física o psicològica exercida tant per un home com per una dona, damunt qualsevol de les persones enumerades a l'article 173.2 del Codi penal (descendents, ascendents, cònjuges, germans, etc.) a excepció dels casos específics de violència de gènere.

En 2019 es varen registrar 7.654 víctimes en assumptes de violència domèstica amb ordre de protecció o mesures cautelars, un 3,6% més que l'any anterior. D'elles, el 62,0% van ser dones i el 38,0% homes.¹⁰

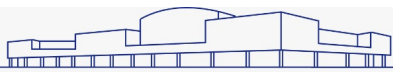
2.2.1. Àmbit nacional i balear

Per comunitats autònomes, les que varen tenir un nombre més elevat de víctimes inscrites per violència domèstica l'any 2019 va ser Andalusia (1.682), la Comunitat Valenciana (1.018) i les ciutats autònomes de Melilla (5) i Ceuta (18) i Cantàbria (60).

Victimas de violencia doméstica según sexo, por comunidades y ciudades autónomas
Valores absolutos y tasas de variación (%)

	Año 2018		Año 2019		Tasa de variación	
	Hombres	Mujeres	Hombres	Mujeres	Hombres	Mujeres
TOTAL	2.792	4.596	2.906	4.748	4,1	3,3
Andalucía	594	1.055	589	1.093	-0,8	3,6
Aragón	50	109	54	100	8,0	-8,3
Asturias, Principado de	82	131	78	140	-4,9	6,9
Balears, Illes	78	112	94	135	20,5	20,5
Canarias	118	162	129	202	9,3	24,7
Cantabria	29	49	21	39	-27,6	-20,4
Castilla y León	178	271	169	259	-5,1	-4,4
Castilla-La Mancha	139	237	154	232	10,8	-2,1
Cataluña	307	508	363	558	18,2	9,8
Comunitat Valenciana	387	643	371	647	-4,1	0,6
Extremadura	82	142	86	126	4,9	-11,3
Galicia	133	224	138	233	3,8	4,0
Madrid, Comunidad de	284	412	276	440	-2,8	6,8
Murcia, Región de	115	191	119	207	3,5	8,4
Navarra, Comunidad Foral de	22	59	35	62	59,1	5,1
País Vasco	162	228	178	208	9,9	-8,8
Rioja, La	23	38	45	51	95,7	34,2
Ceuta	4	17	5	13	25,0	-23,5
Melilla	5	8	2	3	-60,0	-62,5

¹⁰ Instituto Nacional de Estadística. *Estadística de Violencia Doméstica y Violencia de Género (EVDVG)*. [en línia] [Consulta: 14 octubre 2020]

3. VIOLÈNCIA MASCLISTA DINS LES ARTS

Per donar visibilitat a les dones que en el seu moment no varen ser reconegudes per la seva feina, s'han escollit algunes artistes que varen haver de sofrir el masclisme i que han lluitat pels seus drets.

3.1. Pintura

Durant la història de la pintura la gran majoria d'obres que s'han estudiat o exposat a diferents museus sempre han estat realitzades per homes. Però això no significa que no hi hagués dones pintores, simplement les seves obres no s'exposaven, no es tenien en compte i no han estat contemplades a través de la història.

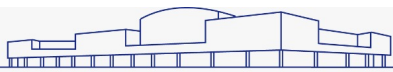
De fet, actualment al Museo del Prado de 1160 pintures només n'hi ha 6 que estiguin realitzades per dones, aquestes són de les pintores Sofonisba Anguissola, Clara Peeters i Artemisia Gentileschi.

3.1.1. Artemisia Gentileschi¹¹

Artemisia va ser la primera dona que va entrar a l'Acadèmia de Belles Arts de Florencia i el 1610 va refer un quadre ja pintat pel pintor Paolo Veronés el 1580 anomenat "Susana y los viejos". El quadre realitzat per Paolo descriu com dos homes majors, ben vestits i amb expressions agradables a la seva cara, observen a una dona nua mig tapada per una tela, que s'està dutxant amb un collar de perles i els cabells molt ben pentinats, inclús es pot dir que té una postura sensual i insinuant-se. La realitat és que aquests homes varen interrompre a la dona perquè s'havien sorprès de la seva bellesa i aquesta va decidir no mantenir relacions sexuals amb ells. Ells varen decidir venjar-se acusant-la d'adulteri.

En la versió de Artemisia, representa a la dona espantada i vulnerable intentant allunyar-se dels dos homes que en aquest cas els representa quasi damunt la dona acorralant-la.

¹¹ elDiario.es. *Las violencias machistas que se te escapan en los cuadros del Museo del Prado*. [en línia] [Consulta: 19 octubre 2020]

En aquesta obra feta pel pintor podem veure un clar exemple de violació a la intimitat i a més donar la culpa a la dona per un fet que no és real. El seu testimoni va ser contínuament posat en dubte. Se li va aplicar la “sibilla” on li esclafaven els dits amb un instrument fins a deixar-los immòbils.

3.1.2. Margaret Keane ¹²

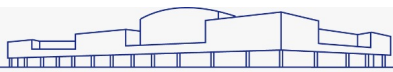
Anys més tard, prop de la dècada dels seixanta ens trobem amb la figura de Margaret Keane. El seu home Walter Keane era considerat uns dels artistes més famosos dels Estats Units gràcies als seus retrats on reflectia a les persones amb uns grans ulls. Aquests quadres es varen arribar a vendre a un preu molt elevat fent que ells s’enriquessin.

Durant una exposició dels seus quadres, Walter va prohibir a Margaret interrompre les seves converses i mantenir conversacions amb altra gent. Però aquest cop un home es va interessar i li va demanar a ella si també pintava igual que el seu home. Es va sentir ofesa quan es va adonar que gràcies al seu talent era el seu home qui es quedava amb tota la fama.

Una vegada divorciats Margaret va anunciar que l’autoria dels quadres li pertanyien a ella, Walter la va deixar com una mentidera fins que se’ls hi va proposar pintar en directe durant el judici. Ell es va negar perquè deia que li feia mal l’espatlla i ella en menys d’una hora va pintar un quadre. Va ser aquí quan Walter va quedar condemnat a pagar-li quatre milions de dòlars que segons el que ella explica, mai va rebre cap doblar per part seva, però que no li importava perquè ella el que volia era que la societat sabés que les obres eren seves.¹³

¹² El País Semanal. *El infierno de la artista que iluminó a Tim Burton*. [en línia] Laura García Higuera, 26 de maig de 2018 [Consulta: 22 octubre 2020]

¹³ Instagram. Compte: Devermut. Publicació: *Tías que hicieron cosas que nadie sabe*. [en línia] [Consulta: 22 octubre 2020]

3.1.3. Pintores de la primera meitat del S. XX

Les pintores de la primera meitat del segle XX que van ser reconegudes per la seva feina són:¹⁴

Aurelia Navarro Moreno, va obtenir una medalla de bronze a l'Exposició Nacional de 1908 pel seu quadre "Desnudo femenino".

Fernanda Francés Arribas, especialitzada en pintura de flors i bodegons, aconseguí una tercera medalla al 1890 i una segona medalla el 1897 a les Exposicions Nacionals.

Marcelina Poncela Hontoria, també especialitzada en pintura de flors, paisatges i bodegons. Aconseguí el 1901 la tercera medalla a les Exposicions Nacionals.

Adela Ginés Ortiz, va ser professora a l'Associació per l'Educació de la Dona on va ensenyar classes de pintura a un gran grup de dones.

Teresa Madasú i Celestino, pintora, dibuixant i litògrafa espanyola. El 1888 és anomenada professora de dibuix i va obtenir el primer premi a l'Escola d'Arts i Oficis de Madrid.

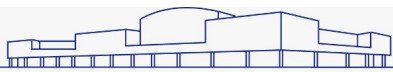
Antonia Farreras, pintora i il·lustradora. Va participar en diferents exposicions i va ser a l'Exposició Hispano-Francesa de 1895 on va obtenir la medalla de plata.

Lluïsa Vidal i Puig, de Barcelona, va anar a París a estudiar i va ser l'única dona de la seva època que es va dedicar professionalment a la pintura.

Helena Sorolla, va ser una escultora i pintora, però va haver de deixar la seva carrera per poder formar una família. Es va dedicar més a l'escultura, fent retrats i el cos femení treballant amb marbre, bronze i fusta, algunes d'aquestes estan al Museu Sorolla.¹⁵

¹⁴ Wikipedia. *Pintoras españolas de la primera mitad del siglo XX*. [en línia] [Consulta: 19 octubre 2020]

¹⁵ Matadornetwork. *10 pintoras españolas que debes conocer (y no encontrarás en el Prado)* [en línia] Ana Bulnes, 23 octubre 2019. [Consulta: 19 octubre 2020]

3.2. Literatura

“Durante la mayor parte de la historia, *Ánonimo era una mujer*” – Virginia Woolf.

3.2.1. Cristina de Pizán^{16 17 18}

Cristina va néixer a Venècia (1363-1430) però va passar la major part de la seva vida a París. El seu pare Tomás de Pizán, físic, astròleg, metge i professor de la Universitat de Bolonya va decidir donar-li a la seva filla una bona formació de la mateixa manera que ho va fer amb els seus dos fills. La seva filla va poder ser educada per tutors privats a un ambient culte.

A 15 anys es va casar amb Étienne du Castel, però mai va adoptar el seu llinatge. Durant els deu anys següents va tenir tres fills i poc després es va morir el seu pare i el seu marit, deixant de costat l'opció de trobar un altre home va decidir que es faria càrrec dels seus fills i la seva mare pel seu propi compte.

Des de molt jove es va interessar per la literatura i va compondre cançons i balades pels membres de la cort. Una vegada succeïts les morts del seu home i el seu pare es va proposar escriure com a forma de guanyar-se la vida i recaptant uns ingressos. El tema que destacarà i al que hi dedicarà la seva obra posterior és la defensa de la dignitat de la dona.

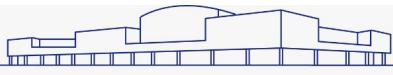
Cristina és considerada com la primera escriptora professional de la història i la seva obra més coneguda “La Ciudad de las Damas” escrita el 1405 és considerada com precursora del feminisme occidental.

“Si fos habitual enviar les nines a l'escola i ensenyar-lis les ciències com es fa amb els nins, aprendrien i entendrien les dificultats i les subtileses de totes les arts i les ciències tan bé com els Homes.”

¹⁶ National Geographic. *Christine de Pizan, una feminista del siglo XV*. [en línia] Annalisa Palumbo, 06 març 2020. [Consulta: 22 octubre 2020]

¹⁷ Arreguias.com *Biografía de Christine de Pisan(Christine de Pizán)* [en línia] Agost 2019 [Consulta: 22 octubre 2020]

¹⁸ La Vanguardia. *Cristina de Pizán, vivir de la escritura en la Edad Media*. [en línia] Elena Almirall, 13 novembre 2019. [Consulta: 22 octubre 2020]

3.2.2. Virginia Woolf (1882-1941)^{19 20 21 22}

Adeline Virginia Stephen va néixer a Londres el 1882 i és considerada com una de les escriptores referents del modernisme avantgardista del segle XX i del moviment feminista.

L'escriptora va tenir una vida bastant complicada per diferents fets com la mort de la seva mare quan ella només tenia tretze anys i també la de la seva germana. Anys més tard, en una obra autobiogràfica va explicar que va rebre abusos sexuals per part dels seus dos germanastres. El 1905 el seu pare va morir de càncer i abans d'arribar als vint-i-tres anys ella ja s'havia intentat suïcidar.

Ella, al contrari dels seus germans, no va rebre una educació a la universitat sinó per part de diferents tutors. Encara així va ser una escriptora molt reconeguda que es va atrevir a tractar temes com el feminisme; la seva tècnica de monòleg interior i el seu estil poètic destaquen com les aportacions més importants a la novel·la moderna. A nou anys ja va crear un tipus de diari familiar que el va titular *The Hyde Park Gate News* que l'anava distribuïnt entre la família.

Finalment, després de tenir una vida bastant tràgica, ella va decidir suïcidar-se i setmanes després varen trobar el cos.

Woolf pensava que era necessari que cada vegada hi hagués més dones escriptores:

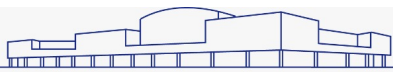
“Seria una llàstima terrible que les dones escrivissin com els Homes, o visquessin com els Homes, o s'assemblassin físicament als Homes, perquè dos sexes ja són pocs, donada la varietat del món; Com ho fariem només amb un? L'educació no hauria de cercar i enfortir les diferències envers els punts en comú?”

¹⁹ El País. *Virginia Woolf, la escriptora premonitòria inagotable*. [En línia] Alberto López, 26 gener 2018. [Consulta: 26 octubre 2020]

²⁰ National Geographic. *Virginia Woolf, una escriptora atormentada*. [En línia] Josep Gavaldà, 06 març 2020. [Consulta: 26 octubre]

²¹ Biografías y vidas. *Virginia Woolf*. [en línia] [Consulta 26 octubre 2020]

²² Biblioteca.unlpam.edu.ar. *Virginia Woolf: una mirada feminista detrás de las palabras en Al faro y Un cuarto propio*. [en línia] María Isabel Arriaga [Consulta: 26 octubre 2020]

3.3. Cinema

3.3.1. Elena Cortés Altabas^{23 24}

En el cinema espanyol ens trobem amb Helena Cortesina (1904-1984), una pionera dins aquest àmbit, ja que va ser la primera directora d'una pel·lícula. Tanmateix, aquest fet no es pot dir que sigui del tot cert, ja que el 1981 Elena Jordi va adaptar a un curtmetratge l'òpera "Thais de Missenet" però en aquest cas no hi ha cap informació sobre aquesta existència.

Es va ficar dins el món del cinema l'any 1920 on va tenir l'oportunitat d'actuar a una pel·lícula del director José Buchs, gràcies a l'èxit que va tenir "La venganza del Marino" ella va decidir muntar la seva pròpia productora anomenada Cortesina Films, així es va convertir amb la primer dona d'Espanya en fundar una productora.

Cortesina el 1922, quan ella tenia divuit anys, va dirigir la pel·lícula "Flor de España", però durant el Règim l'autoria va ser atribuïda a Jose Maria Granada fins que a poc a poc el seu nom va desaparèixer.

3.3.2. Kathryn Bigelow²⁵

Kathryn Bigelow (1951) és directora de cine, guionista i productora i va ser la primera i l'única dona que ha aconseguit un premi Oscar a la millor direcció. Aquest va ser el 2010 per la seva pel·lícula "En tierra hostil". A part d'aquest premi, també n'ha obtingut d'altres concretament sis "Bafta" a millor pel·lícula i millor direcció. També va ser reconeguda com a Millor directora del Sindicat de Directors Nord-Americans.

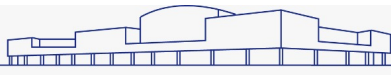
A finals dels anys setanta va començar a rodar curtmetratges.

Anys més tard també es va dedicar a la direcció de videoclips musicals.

²³ El Regidor de Cine. *Helena Cortesina, la primera mujer en España en rodar una película*. [en línia] Nrea Zaldivar, 12 gener 2020. [Consulta: 2 novembre 2020]

²⁴ Efeminista. *Directoras que han hecho historia en el cine*. [en línia] EFEdoc Madrid, 30 desembre 2019. [Consulta: 2 novembre 2020]

²⁵ El País. *Kathryn Bigelow: "Entretener no es suficiente"*. [en línia] Rocío Ayuso, Los Angeles, 14 desembre 2017. [Consulta: 2 novembre 2020]

Una de les seves darreres produccions ha estat “Detroit” una història real on reflexa l’assassinat de tres joves negres durant els disturbis racials que varen succeir a Detroit fa cinquanta anys.

3.3.3. Alice Guy Blaché^{26 27}

Alice Guy va ser la primera dona a fer una pel·lícula de ficció, però durant molts d’anys el nom que destacava com a primer director de ficció era el de Georges Méliès. Un altre cop dins la història veiem un cas on just pel fet de ser dona no tenies l’opció de ser reconeguda dins l’àmbit que dominaves.

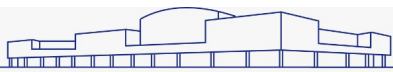
El 1896 va dirigir “Le Fée aux Choux” traduït com El hada de los repollos. aquest petit curtmetratge utilitza efectes visuals a imatges en moviment i en el muntatge. Va arribar a produir quasi 1000 “films” però a partir dels anys quaranta el seu nom va començar a desaparèixer de la història del cine.

Més endavant cap a l’any 1902 va dirigir unes 100 pel·lícules. Va ser la primera a utilitzar gravacions amb un gramòfon al mateix temps que les imatges i també la productora d’una de les primeres pel·lícules a color.

Va rodar algunes pel·lícules a Espanya i va fer la primera superproducció de la història que constava de trenta minuts de pel·lícula on es va utilitzar vint-i-cinc decorats i més de tres-cents extres, aquesta s’anomena “La pasión” o “La vida de Cristo”.

²⁶ El País. *Alice Guy Blaché, la pionera del cine sale del olvido*. [en línia] Gregorio Belinchón, Madrid, 26 març 2017. [Consulta: 2 novembre 2020]

²⁷ Educomunicacion.es. *Alice Guy, pionera del cine narrativo*. [en línia] Enrique Martínez-Salanova Sánchez. [Consulta: 3 novembre 2020]

3.4. Música

3.4.1. Clara Schumann^{28 29 30}

Clara Wieck, nascuda l'any 1819, va ser una gran músic des de ben petita i va ser el seu pare qui es va encarregar d'educar a la seva filla dins l'àmbit musical.

A part de ser pianista, Clara també es va dedicar a la composició i el seu nivell d'interpretació també va augmentar de dificultat. Dins el repertori que solia tocar interpretava obres de Chopin, Mendelssohn, Bach, Scarlatti, Beethoven i també composicions pròpies.

Des dels dotze anys, ella interpretava les obres que componia Robert, ja que ell no podia seguir sent pianista per un problema que tenia a la mà. Més envant va passar a ser el seu marit.

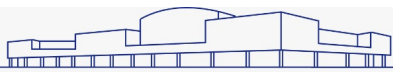
Es pot dir que després de la mort de Robert, durant la major part de la seva vida, Clara es va dedicar a mantenir i recordar la seva música. Va promoure les seves composicions a través de la seva interpretació que va arribar a ser escoltada a Bèlgica, Àustria, França, Suïssa, entre altres.

Actualment tenim més present la figura del seu home, però realment és gràcies a ella que coneixem les seves obres i es pot considerar que és una dels millors músics del segle XIX tant en interpretació com en composició.

²⁸ PartitULE. *Clara Wieck Schumann (1819-1896). Mucho más que la señora de...* [en línia] PartitULE, 22 novembre 2019. [Consulta: 3 novembre 2020]

²⁹ Melómano digital. *Con nombre propio: Clara Wieck.* [en línia] Fabiana Sans Arcélagos i Lucía Martín-Maestro Verbo, 19 octubre 2019. [Consulta: 3 novembre 2020]

³⁰ DW made for minds. *Clara Schumann: artista y supermujer del siglo XIX* [en línia] Rick Fulker, 13 octubre 2019. [Consulta: 3 novembre 2020]

3.4.2. Fanny Mendelssohn^{31 32 33 34}

Fanny Mendelssohn, juntament amb el seu germà Felix, varen ser dos grans músics del segle XIX. La diferència és que per raons de gènere ell es va poder fer famós i ella va haver de quedar a casa seva fent les feines que una dona d'aquella època havia de fer: cuidar la casa i el seu fill. Sense anar més enfora a dies d'ara encara hi ha països on això segueix sent igual.

Fanny va ser una gran pianista i també compositora, el seu germà l'animava a seguir fent música encara que no la pogués interpretar davant un gran públic. En canvi el seu pare, després que ella toqués de memòria les invencions de Bach del *Clave bien temperado*, li va suggerir que aquest món no era per dones, que la seva responsabilitat era casar-se i cuidar de la seva família.

Com a compositora va escriure una gran quantitat d'obres, però en general no les va poder interpretar. El seu germà li va proposar que a fi que es coneguessin les seves peces ell firmaria les composicions amb el seu nom.

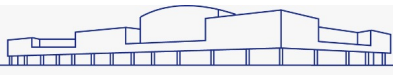
Mentre ell recorria algunes ciutats més conegudes amb la seva música, Fanny no va tenir aquesta oportunitat. Encara així, i amb l'ajuda del seu home, l'any 1837 va aconseguir publicar una de les seves peces firmada amb el seu nom i no amb el del seu germà.

³¹ Mujeres Bacanas. *Fanny Mendelssohn (1805-1847)* [en línia] [Consulta: 4 novembre 2020]

³² Mujeres en la historia. *La hermana silenciada: Fanny Mendelssohn (1805-1847)* [en línia] 1 octubre 2015. [Consulta: 4 novembre 2020]

³³ EcuRed. *Fanny Mendelssohn*. [en línia] [Consulta: 4 novembre 2020]

³⁴ Gatopardo. *El prodigio musical de Fanny Mendelssohn*. [en línia] Estefanía Camacho, 14 novembre 2019. [Consulta: 4 novembre 2020]

3.4.3. Alma Mahler^{35 36 37}

Des de ben petita, Alma va començar a tocar el piano i interessar-se per la composició. Només va arribar a escriure setze *lieds* durant tota la seva vida, ja que ben aviat va començar a tenir relacions amoroses i a deixar de costat aquesta virtut que tenia.

Això en part és pel fet que Gustav Mahler a l'hora de casar-se amb ella li va dir que una de les condicions era que deixés de compondre per així dedicar-se plenament a la vida familiar i a les feines de la casa.

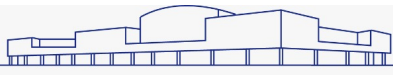
A part de música, estava molt interessada amb l'escriptura. De fet quan va morir Mahler es va traslladar a Nova York i va ser destacada com a referent cultural i artístic escrivint les seves vivències i també va editar i publicar algunes cartes d'ell. Encara que va passar per diverses relacions, es va ocupar que s'acabés de compondre la Simfonia núm. 10 escrita per Gustav, ja que ell no ho va poder fer a causa de la seva mort. Va ser Deryck Cooke qui va acabar l'obra.

Respecte a la seva vida laboral no hi ha molta informació el que si podem comprovar és que per ser una dona que va viure entre els anys 1879 i 1964, era molt extravertida i decidida a l'hora de xerrar i opinar damunt temes que en aquell temps es catalogaven com a temes que interessarien només als homes. Es pot dir que era una dona de gran capacitat intel·lectual i creativa.

³⁵ La Vanguardia. *Alma Mahler, mucho más que una musa* [en línia] Anna Tomás 30 agost 2020. [Consulta: 6 novembre 2020]

³⁶ Efemérides. *Alma Mahler. Hoy 11 de diciembre de 1964 muere Alma mahler la mujer más fascinante del siglo XX*. [en línia] Pedro Beltrán. [Consulta: 9 novembre 2020]

³⁷ Nuevatribuna.es. *Alma Mahler, la locura del amor* [en línia] Edmundo Fayanas Escuer, 10 març 2016. [Consulta: 9 novembre 2020]

4. MASCLISME DINS LA MÚSICA ACTUAL

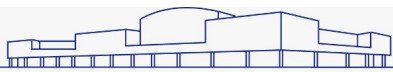
El que es pretén aconseguir dins aquest apartat del treball és principalment tenir una base teòrica per justificar que el contingut de les lletres de la música lleugera hi ha un tema que es va repetint molt sovint: el masclisme. Per això, s'han analitzat les cançons de set cantants actuals i així tenir arguments a l'hora de defensar aquesta realitat. També ha servit per dur a terme el projecte 2019 i per la proposta pedagògica 2021.

En una gran quantitat de cançons, trobem que a les lletres hi ha algun missatge masclista. Abans no es prestava tanta atenció o simplement posar aquelles lletres tractant amb inferioritat a la figura de la dona era més comú, ja que el moviment feminista no tenia tanta força com actualment.

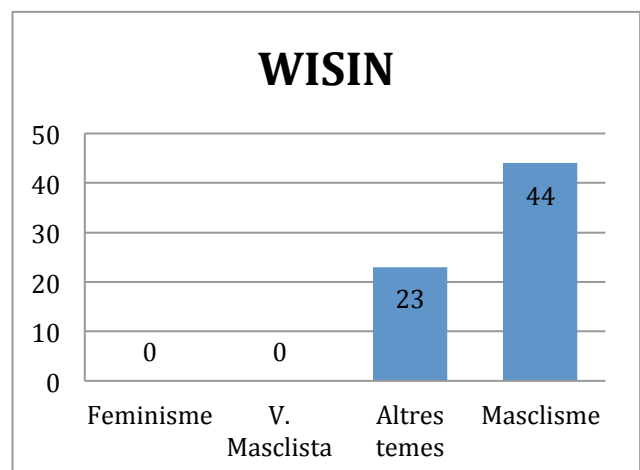
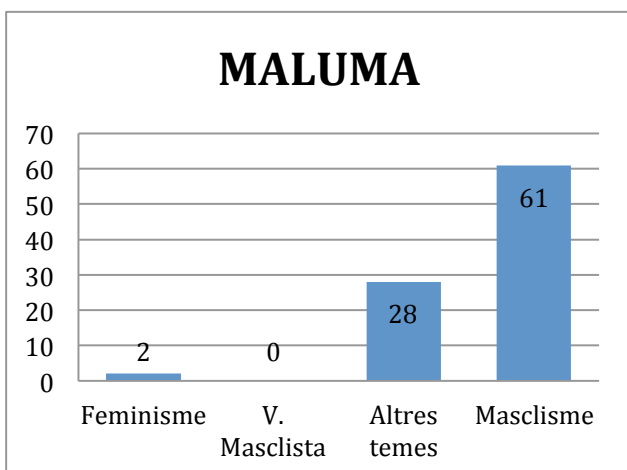
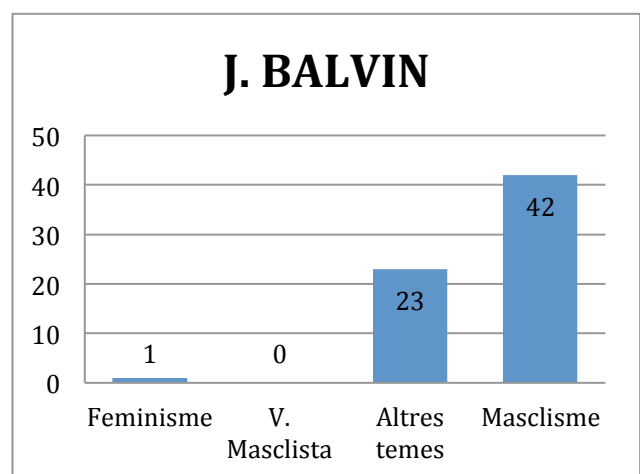
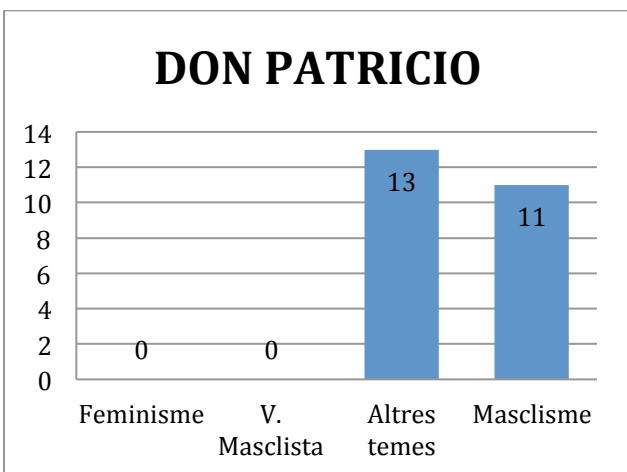
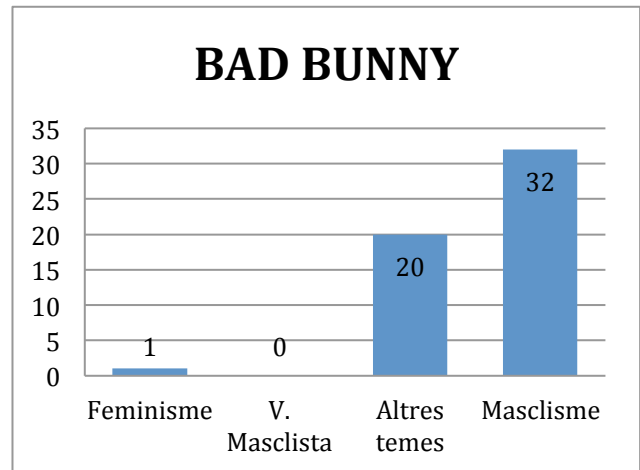
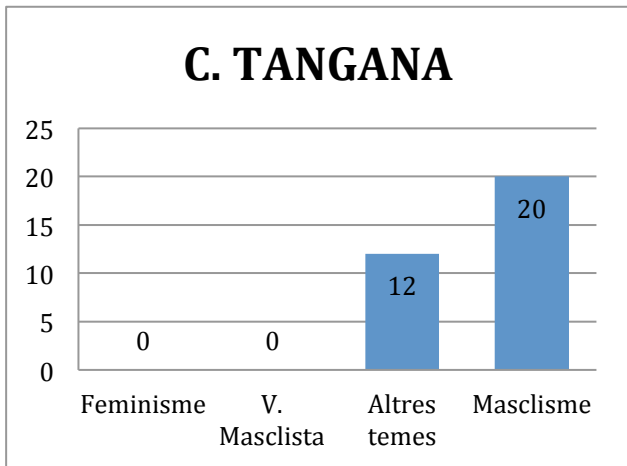
Ara, es segueixen component cançons amb lletres d'aquest tipus, normalment dins els estils del Reggaeton i Rap, però com s'ha dit abans no és un problema actual, grups coneguts com The Beatles o Rolling Stones ja tenien aquests tipus de lletres.

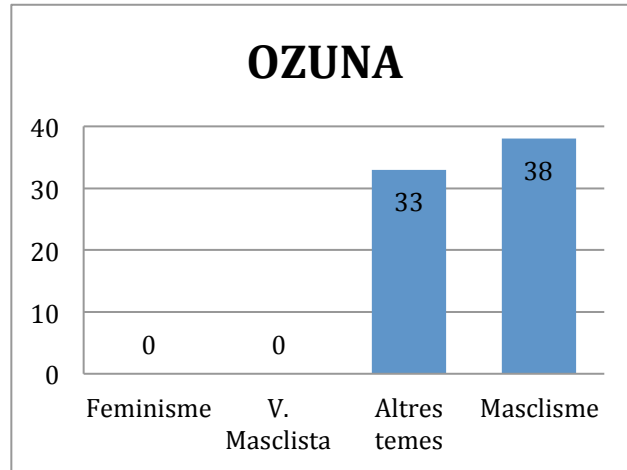
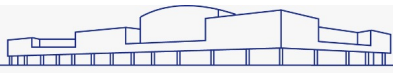
A les següents gràfiques podem trobar la classificació de les lletres de diferents cantants amb quatre temes principals: cançons que xerren sobre el feminisme, cançons que van en contra de la violència masclista, cançons que tracten altres temes diferents, i cançons amb lletres masclistes.

Per escollir els cantants aquesta investigació s'ha basat en les reproduccions de la llista d' Spotify " Spain Top 50". Cada cert temps va canviant l'ordre, però normalment es solen repetir els mateixos cantants. De cada cantant s'ha analitzat la lletra de tots els àlbums que han tret. Els EP's i *singles* no estan inclosos.

CANÇONS DEL SEGLE XXI

CANÇONS DELS ANYS 80-90-00

Sí, sí – Los Ronaldos (1987)

La mataré – Loquillo (1987)

La maté porque era mia – Platero y tu (1991)

Fuiste mia – Julio Iglesias (1987)

Como la tele – Pimpinela (1997)

Quince años – Duo dinámico (1987)

Corazón de tiza – Radio futura (1990)

CANÇONS DELS ANYS 50-60-70

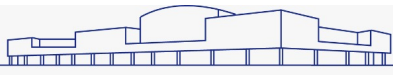
Honky tonk women – The Rolling Stones (1970)

Hey Joe – Jimi Hendrix (1967)

Es mi hombre – Sara Montiel (1958)

Run for your life - The Beatles (1965)

ANNEX 1: Classificació de les lletres segons la temàtica

5. PROJECTE CONCERT CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA 2019

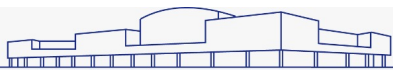
El novembre de 2019 i amb motiu del Dia Internacional contra la violència de gènere, a Manacor es va dur a terme un projecte amb la col·laboració dels educadors socials, dirigit a totes les escoles del municipi, amb la intenció de crear consciència als alumnes damunt la violència masclista.

En aquesta primera part del Treball de Fi de Grau es va posar en pràctica un concert format per dues parts. La primera part estava composta per 6 cançons amb temàtica feminista i la segona part amb 5 cançons amb lletres que parlaven sobre la violència masclista. Aquest concert es va dur a terme a l'Auditori de Manacor.

Es varen formar grups d'alumnes procedents d'escoles diferents i cada conjunt va cantar una cançó. Una vegada que tots els grups varen cantar es varen ajuntar la resta d'alumnes de la primera part del concert i es va interpretar una cançó tots junts. La segona part del concert, es va dur a terme seguint la mateixa dinàmica.

La setmana del 18 al 22 de novembre es varen programar una sèrie d'assajos a l'Espai Na Camel·la on els alumnes es varen reunir amb el seu grup i varen poder practicar la seva cançó.

De totes les cançons es varen fer arranjaments per donar als mestres per tal de practicar amb l'alumnat i també adaptant-se als instruments dels quals disposàvem, en aquest cas es va comptar amb l'ajuda dels alumnes de 3r de Pedagogia musical del Conservatori Superior de les Illes Balears, que varen ser els músics que varen participar.

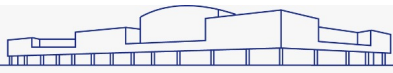

CONCERT: DIMARTS 26 DE NOVEMBRE 2019

PRIMERA PART

TEMA CENTRAL: FEMINISME

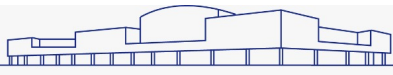
9:45h- 10:20h	Nom de la cançó	Grups
Cançó 1	I tu, sols tu – El diluvi	Simó Ballester A Sant Francesc
Cançó 2	Dona bonica – Roba estesa	Simó Ballester B Sant Vicenç de Paül
Cançó 3	A quién le importa – Alaska y Dinarama	Jaume Vidal A Es Canyar A
Cançó 4	Les criades – Roba estesa	Jaume Vidal B Es Canyar B
Cançó 5	Tendresa insubmisa – El diluvi	Mestre Pere Garau Ses Comes
Cançó 6	This is me – The greatest Showman	Puresa de Maria
Cançó grupal	No volem ser víctimes del silenci (tonada popular) Lletra: Marta Servera	Tots els grups de la primera part

SEGONA PART

TEMA CENTRAL: VIOLÈNCIA MASCLISTA

11:00h- 11:35h	Nom de la cançó	Grups
Cançó 6	Dona d'aigua – La gossa sorda	Molí den Xema A/C La Salle A
Cançó 7	La Puerta violeta – Rozalén	Molí den Xema B/C La Salle B
Cançó 8	La sandía – Le Butcherettes	Mitjà de Mar A Ses Comes A
Cançó 9	Una fiblada a la pell – Els pets	Mitjà de Mar B Ses Comes B
Cançó 10	Llàgrimes negres – Pupil·les	Mitjà de Mar C
Cançó grupal	No volem ser víctimes del silenci (tonada popular) Lletra: Marta Servera	Tots els grups de la segona part

Fotografia 1: Alumnes de 3r de Pedagogia musical

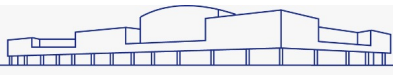
5.1. Explicació del projecte

La setmana d'activitats de sensibilització i prevenció de la violència masclista va consistir a realitzar un conjunt d'activitats dirigides a l'alumnat de sisè de primària de les escoles del municipi de Manacor.

La finalitat d'aquestes activitats consistia a aprendre les diferents formes de violència masclista que existeixen i com ho poden fer ells per aportar a la societat un petit canvi contra aquestes agressions. L'any 2019, a part d'aquestes activitats proposades per part dels Educadors socials de l'Ajuntament de Manacor, també es va introduir l'opció de fer un concert i així utilitzar la música com a eina per prevenir la violència contra les dones i fomentar la igualtat.

5.2. A qui va dirigit?

Aquestes activitats que es varen dur a terme durant la setmana del 18 al 22 de novembre de 2019. Hi varen participar els alumnes de sisè de primària de les següents escoles: CEIPIEEM Simó Ballester, CEIP Molí d'en Xema, CEIP Jaume Vidal, CP Es Canyar, CC Sant Francesc, CC Sant Vicenç de Paül, CC La Salle,

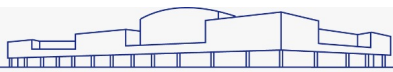

CC Puresa de Maria, CEIP Ses Comes, CEIP Mitjà de Mar i CEIP Mestre Pere Garau.

5.3. Objectius

Els principals objectius d'aquest projecte varen ser:

- Conscienciar del que poden fer cada un i cada una per eliminar aquesta problemàtica.
- Identificar els tipus de violències més freqüents cap a les dones.
- Identificar les diferents etapes del cicle de la violència
- Analitzar els estereotips de gènere i els mites de l'amor romàntic.
- Analitzar la problemàtica de la violència de gènere en la societat actual.
- Prevenir la violència masclista i promocionar la igualtat a través de la música i el treball comunitari.

6. QÜESTIONARI

6.1. Qüestionari alumnes

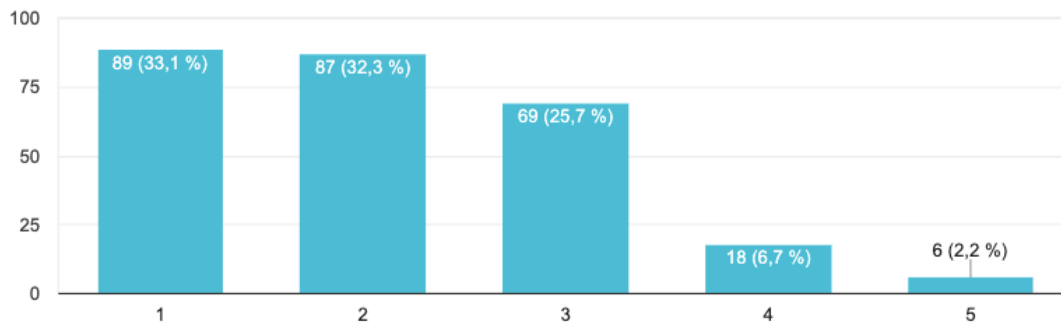
Per tenir en compte les opinions dels alumnes i mestres que hi varen participar, s'ha enviat un qüestionari dirigit a aquests per poder fer una avaluació de les respostes i tenir-ho en compte de cara a altres anys.

Les dues primeres preguntes consistien a dir quina cançó havien cantat i a quina escola anaven. Les següents qüestions estan relacionades amb l'aprenentatge de la cançó, la direcció dels mestres, l'organització, i també preguntes relacionades sobre el tema.

IMATGE 1:

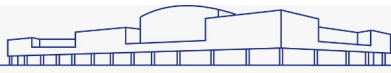
De l'1 al 5, quina dificultat vares tenir a l'hora d'aprendre la cançó?

269 respuestas

En aquest cas, sent el núm. 1 = va ser fàcil d'aprendre i el núm. 5 = va ser difícil d'aprendre, podem comprovar que la gran majoria d'alumnes no va tenir molta dificultat a l'hora d'aprendre la cançó.

A les sis respostes que han marcat el numero cinc, només hi ha una cançó que es repeteixi dues vegades "Dona d'aigua". Per tant, aquí també es pot contemplar que cada alumne segons les seves aptituds té més o menys facilitat a l'hora d'aprendre. Però no podem definir cap cançó com a "molt difícil", ja que no hi ha quasi cap coincidència.

IMATGE 2:

Quan vàreu venir a l'Espai Na Camel·la, vàreu assajar amb l'altre grup que cantava la mateixa cançó que vosaltres. Des del teu punt de vista, un assaig va ser suficient o creus que era necessari fer-ne uns quants més? (No contestis aquesta pregunta si només vares cantar amb el teu grup)

249 respuestas

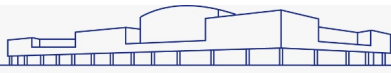

En aquesta pregunta es pot comprovar que per la majoria d'alumnes un assaig va ser suficient per practicar la cançó. Encara així es va donar la possibilitat de contestar més enllà d'un "sí" o un "no". Algunes de les respostes són les següents:

- "Ja havíem assajat junts"
- "Nosaltres vàrem anar a l'Espai na Camel·la, però a part vam fer un parell d'assajos a La Salle i els de La Salle varen venir a la nostra escola, per tant, vàrem fer més d'un assaig."
- "Nosaltres vàrem fer dos assajos"
- "Vàrem haver de fer uns cinc assajos"

Per tant, es pot concloure que per una part hagués estat bé fer més d'un assaig, però per altre alguns mestres es varen posar en contacte amb l'altre grup i així varen tenir l'oportunitat d'assajar en més d'una ocasió.

De cara al futur i referent a l'organització s'ha de plantejar la possibilitat d'almenys fer dos assajos, ja que no totes les escoles tenien la possibilitat de programar assajos conjuntament.

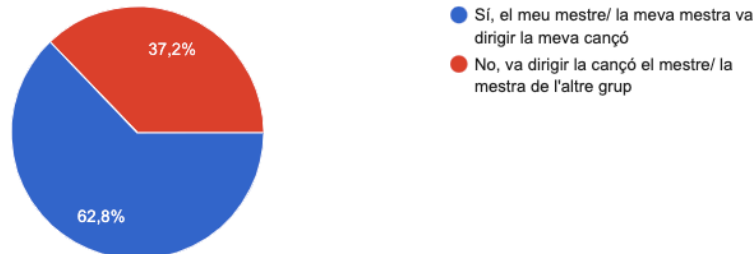

IMATGE 3:

El dia del concert, va ser el teu mestre / la teva mestra qui va dirigir la cançó que tu cantaves?

269 respuestas

Aquesta pregunta es va fer per després poder demanar si els hi va anar bé o haguessin preferit que fos sempre la mateixa persona.

IMATGE 4:

Els alumnes que a la pregunta anterior heu contestat NO. T'hagués agradat que fos el teu mestre/la teva mestra qui t'hagués dirigit?(IMPORTANT: NOMÉS CONTESTAU ELS QUE HEU CLICAT "NO" A LA RESPOSTA ANTERIOR)

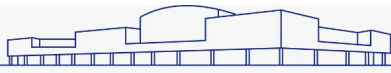

134 respuestas

Les respostes d'aquesta pregunta estan molt igualades, realment el tema de la direcció, veient els percentatges, no va ser un ítem molt important per part dels alumnes.

Es necessari assignar a una persona que tingui només aquest càrrec i així a l'hora de fer els assajos conjunts també es facilitaria l'organització.

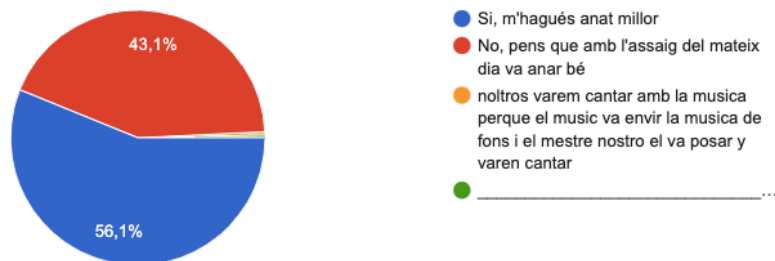

IMATGE 5:

En aquest cas, només vàrem tenir l'oportunitat de fer un assaig general el mateix dia a l'auditori amb els músics. T'hagués anat millor si l'assaig general hagués estat un dia abans per així saber on col·locar-te a l'hora d'arribar?

269 respuestas

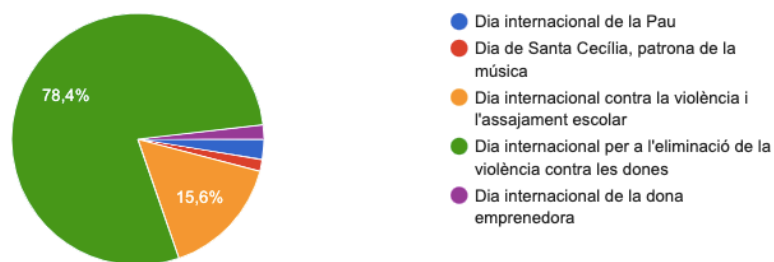
Podem veure que no hi ha una gran diferència entre les respostes, però encara així una majoria d'alumnes hagués preferit fer un assaig general abans del dia del concert, juntament amb els músics i a l'auditori.

IMATGE 6:

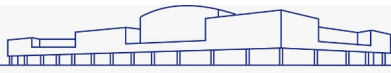
Dia 25 de novembre és el...

269 respuestas

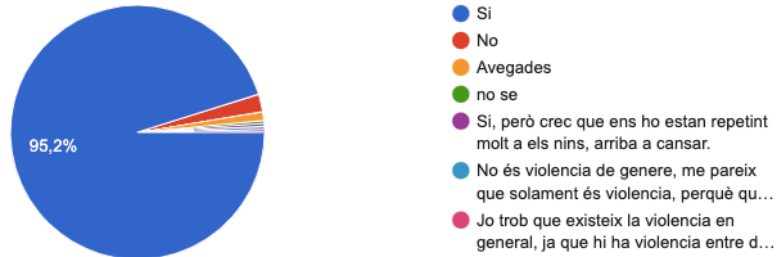
Aquí ens trobem una gran varietat de respostes, en aquest cas algunes de les opcions podien confondre un poc, però encara així una gran majoria sap del que estem xerrant i són conscients, però un 21'6 % no recorda o no sap el tema que reivindicàvem al concert.

IMATGE 7:

Creus que la violència contra les dones existeix?

269 respuestas

Aquesta pregunta és interessant perquè alguns alumnes s'han atrevit a desenvolupar la seva resposta i dir el que pensen.

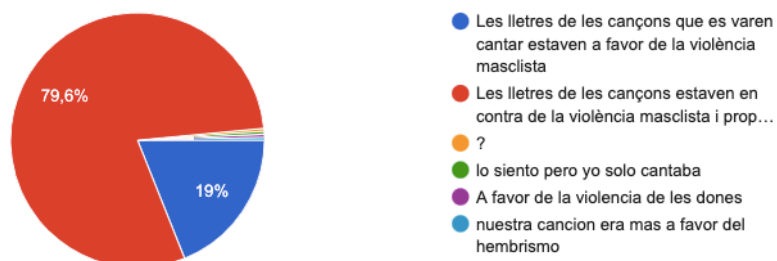
Alguns d'ells defensen que existeix la violència en general i altres que sí que existeix, però que ja ho estem repetint molt. Un 95,2% és conscient i creu que la violència masclista sí que existeix.

IMATGE 8:

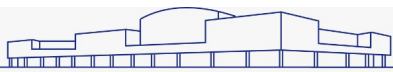
Les cançons que es varen cantar al concert defensaven la violència contra les dones o per altra part hi estaven en contra i les lletres tractaven la igualtat entre homes i dones?

269 respuestas

Es pot observar que una majoria sí que sap de què anava el tema, però per altra part hi ha un percentatge bastant elevat que no va entendre la finalitat i creu que les cançons estaven a favor de la violència masclista.

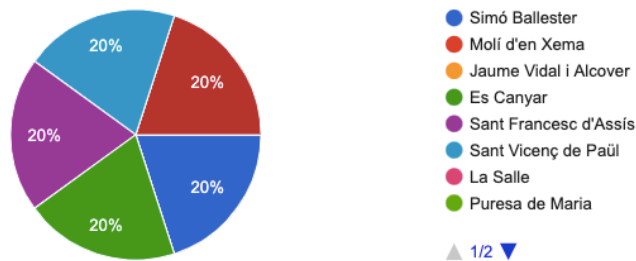

6.2. Qüestionari mestres

IMATGE 1:

Escull el centre des del qual vares participar

5 respuestas

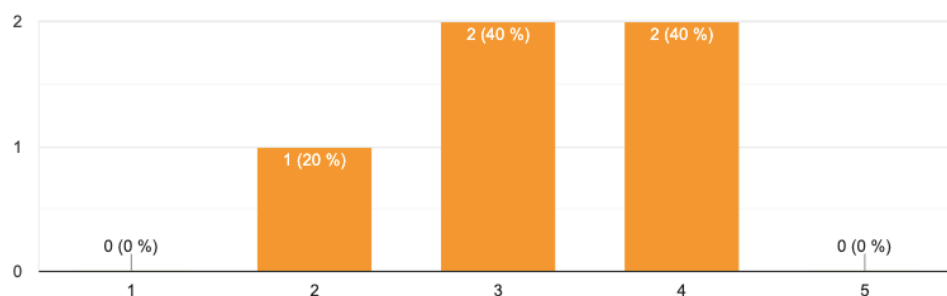
En comparació amb el qüestionari dels alumnes, a aquest s'han obtingut molt poques respostes. De dotze mestres que hi varen participar només han contestat cinc.

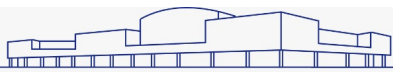
El qüestionari es va enviar per correu electrònic i a part es va telefonar als centres per contactar amb els mestres que no havien rebut el correu. Molts d'ells ja no fan feina a les escoles que l'any 2019 estaven treballant i per aquest motiu no es va poder accedir a ells.

IMATGE 2:

Quina dificultat d'aprenentatge va suposar la cançó/cançons que varen cantar els vostres alumnes?

5 respuestas

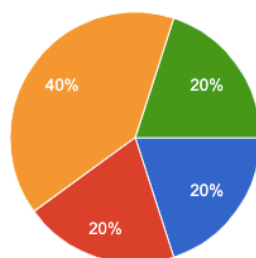

Sent el núm. 1 = molt fàcil, i el núm. 5 = molt difícil, es pot observar que depenent de la cançó i del grup/classe que la cantava va suposar un major o menor esforç a l'hora d'aprendre la cançó.

IMATGE 3:

Amb relació al temps d'assaig...

5 respuestas

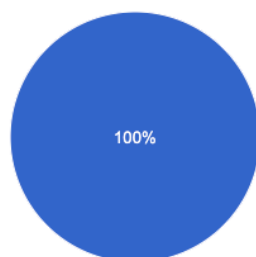
- Ens va sobrar temps
- Varem tenir molt poc temps, necessitavem més assajos
- El temps just per aprendre la cançó
- És complicat la coordinació amb la part d'acompanyament instrumental.

Es pot comprovar que les respostes van variant depenent del tipus de cançó i del grup que la cantava. Encara així dues de les respostes indiquen que el temps va ser just, donant a entendre que hagués estat bé tenir una mica més de temps.

IMATGE 4:

Quant a la direcció (contesteu només els mestres que vàreu dirigir alguna cançó)

3 respuestas

- Vaig estar còmode dirigint el meu grup
- M'hauria estimat més que dirigís tot el concert la mateixa persona

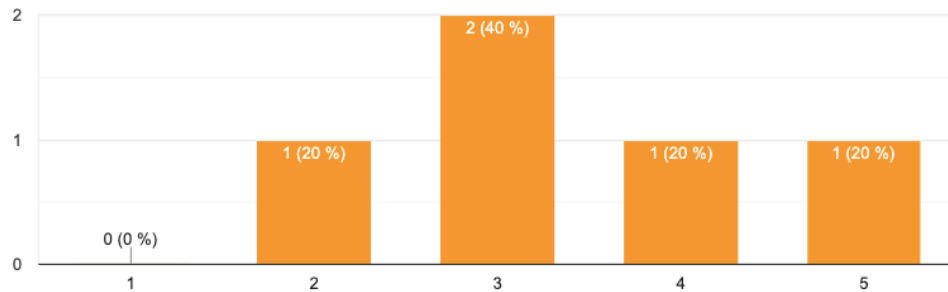
En aquest cas, tres de cinc mestres van dirigir el seu grup i no hi va haver problemes per la seva part en fer-ho.

IMATGE 5:

Una vegada rebuts els àudios dels músics...

5 respuestas

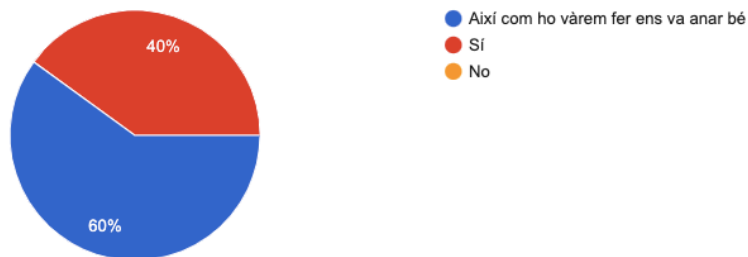
Sent el núm. 1 = “no em va anar gens bé assajar amb l’àudio” i el núm. 5 = em va anar molt bé assajar amb l’àudio, la majoria de les respostes s’apropen més a què aquest recurs els hi va anar bé per poder practicar.

IMATGE 6:

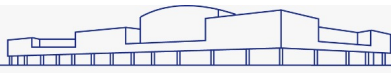
Us hauria anat millor tenir més assajos tots junts? (músics i cantaires)

5 respuestas

A la majoria els hi va anar bé fer només un assaig tots junts i practicar damunt els àudios, els altres dos creuen que fer més assajos hauria anat millor per acabar d’acostumar-se a sentir la música en directe.

IMATGE 7:

Creieu que és transcendent tractar el tema de la violència masclista dins l'aula?

5 respuestas

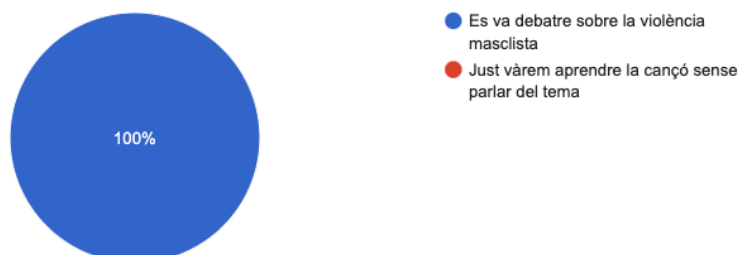
En aquest cas, és necessari tenir en compte la resposta on es manifesta que algunes de les cançons tenien lletres molt dures. És veritat que hi ha lletres que són bastant explícites, però també hem de tenir en compte que estan representant una realitat, igual que les cançons masclistes on es xerra de la cosificació de la dona i encara així nins d'aquesta edat inclús més petits les canten a casa seva i no suposa cap problema.

IMATGE 8:

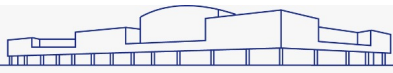
Arran de preparar la cançó pel concert, es va parlar/ debatre aquest tema dins classe? O simplement es va ensenyar la cançó sense tenir en compte que tractava?

5 respuestas

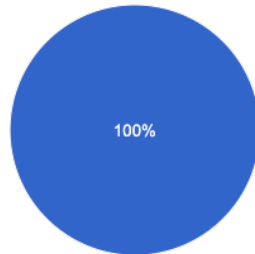
El fet que els mestres tractin aquest tema dins l'aula pot arribar a ser transcendent i és gràcies a l'educació que es pot començar a crear un canvi respecte a les violències masclistes i formar a persones conscients que tinguin les habilitats d'actuar davant una situació d'aquest tipus.

IMATGE 9:

Creieu que fer aquest projecte (tant preparar la cançó, com les activitats dutes a terme per part dels educadors socials) varen tenir un impacte damunt els alumnes?

5 respuestas

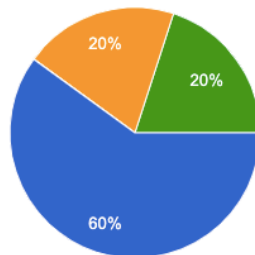

- Si, els alumnes són conscients
- No. Es van fer les activitats però ells no els hi van donar importància

IMATGE 10:

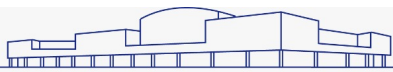
Creieu que dins el currículum hi hauria d'haver algun contingut que tractés directament aquest tema?

5 respuestas

- Sí, és necessari
- No, no es necessari
- Personalment, és un tema que sense tenir cap contingut escrit ho tract sempre que surt l'ocasió
- Nosaltre li inclouem

És interessant veure les diferents respostes. Alguns dels mestres opinen que és necessari un contingut que tracti directament el tema i d'altres ho tracten dins l'aula sempre que poden.

IMATGE 11:

Creieu que s'haurien de fer projectes com aquest duit a terme per la Conselleria i poder-ho aplicar a tot el territori Balear?

5 respuestas

No estaria malament

Tots els centres participam del Pla d'Igualtat i Coeducació de la Conselleria. cal establir els mínims dels continguts a tractar i les seves metodologies o aportacions a les aules.

Sí, l'educació és la millor eina envers la violència masclista.

Seria una bona proposta

Sí

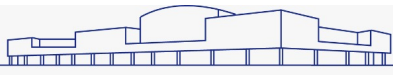
CONCLUSIONS. PROJECTE 2019

Va ser el 2019 la primera vegada que es va incloure la part musical dins aquest projecte. S'agraeix la feina feta per part del departament d'educadors socials, ja que tota l'organització va ser possible gràcies a aquesta institució i varen fer molta feina perquè sortís bé. Mencionar també a les entitats col·laboradores: Agent d'Igualtat de l'Ajuntament de Manacor, Teatre i auditori de Manacor, Conservatori i escola municipal de música i dansa de Manacor i departament de pedagogia del CSMIB.

També agrair als mestres per implicar-se, mostrar interès i animar als alumnes a participar. Molts d'ells era la primera vegada que actuaven damunt un escenari i això els hi va resultar interessant i atractiu, ja que no tothom té aquesta possibilitat. Gràcies als alumnes per prestar atenció a les indicacions donades i ser àgils a l'hora d'entrar i sortir de l'escenari.

Seguidament, el repertori s'ha de tenir tancat abans de les vacances d'estiu. És a dir, intentar tenir les cançons triades i per part dels mestres la valoració de si els seus alumnes poden cantar la cançó proposada, d'acord amb els coneixements previs.

En referència als arranjaments quasi tots es van fer amb el to original i va suposar que alguns d'ells fossin difícils de cantar pels nins, ja que la tessitura els

hi quedava una mica greu en respecte a les seves veus. És un altre aspecte a tenir en compte per futurs projectes, perquè el que es vol intentar és que els nins cantin en comoditat i no sigui una dificultat per a ells.

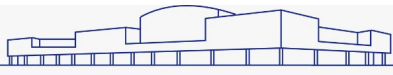
Tant musicalment com tècnicament, seria interessant que el dia del concert l'escenari estàs muntat el dia anterior, ja que això va suposar una despesa de temps que en aquell moment no teníem i va fer que tot anés una mica endarrerit.

Es pot comprovar que, pels alumnes, assajar amb els músics més d'una vegada els hi hagués anat millor. Des de l'organització també es creu que introduir més assajos hauria estat útil, per pròximes edicions es plantejarà la possibilitat d'assajar més d'una vegada al lloc del concert juntament amb els músics. També per decidir quina serà la distribució dels alumnes, on hauran d'esperar, com anar cap a les butaques del públic, entre moltes altres coses i així agilitzar tots aquests processos.

Un altre punt a tenir en compte i analitzant el qüestionari, aquesta activitat no va ser transcendent pels alumnes, ja que a través de les respostes s'ha observat un mica de confusió. Es podria plantejar una possible millora perquè els alumnes estiguin més implicats com per exemple fer un concurs on cada escola crea un cartell anunciant el concert i el que sigui més votat serà el que representarà l'advent. I que al concert també hi pugui venir familiars, amics, altres alumnes...

Per aquest motiu, a continuació es proposarà el projecte 2021 que donaria continuïtat al projecte dut a terme el 2019.

Per altra part, també s'ha de contemplar l'opció que hi hagi una persona responsable de dirigir el concert i que els assajos ja hi sigui per tal que els nins s'acostumin als gestos. Aquesta també podria intervenir a les escoles i ajudar als mestres durant algunes classes de música.

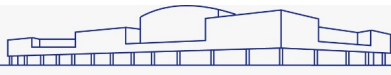

Quant al qüestionari dels mestres podem destacar que:

Un ítem a comentar del qual ja s'ha parlat abans és el temps en relació als assajos. S'ha comprovat que una majoria dels mestres està d'acord que el repertori estigui tancat el més prest possible i així organitzar-se amb temps.

En aquest cas, els alumnes varen assajar les cançons amb l'ajuda d'un àudio gravat prèviament pels músics. Segons les respostes els hi va servir d'ajuda per practicar. Es tracta d'un recurs pràctic perquè així dins l'aula poden assajar sempre que volen i els alumnes a casa seva també. Ja que els músics no poden assajar cada dia amb els alumnes, és factible seguir amb aquesta ajuda.

Finalment, comparant les respostes dels alumnes i els mestres, els mestres creuen que és transcendent tractar aquest tema, però una part dels alumnes no recorda que tractaven les cançons. Per tant, és necessari que projectes d'aquest estil se'ls hi doni més importància i més responsabilitat als alumnes. Per exemple, a partir de la cançó que cantava cada grup, es poden cercar altres cançons de la discografia dels músics a veure si hi ha més cançons feministes i fer una petita recerca per saber accions que hagi pogut fer aquest grup musical per combatre la violència masclista.

7. VIOLÈNCIA MASCLISTA DINS LA MÚSICA. PROJECTE PEDAGÒGIC 2021

Per donar seguiment al projecte del 2019 es proposa a través del TFE la segona part del projecte pedagògic amb la intenció de voler ampliar la part musical i donar-li un pes important a la conscienciació del masclisme a través de la música.

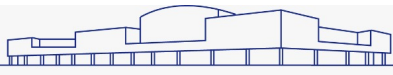
Es proposarà un conjunt d'activitats directament relacionades amb la música i la violència masclista i en aquest cas es duria a terme amb els alumnes de 1r d'ESO de l'IES Manacor, IES Mossèn Alcover i IES Porto Cristo.

A més, és important tractar aquests temes durant l'adolescència, ja que moltes vegades els alumnes es converteixen en víctimes de la violència per falta de coneixement. Fer-los conscients des de quan són petits és necessari perquè ells puguin tenir més estratègies d'intervenció davant situacions que es poden donar al dia a dia, ja que des de la denúncia i la queixa es pot generar un canvi.

1. DESCRIPCIÓ

En aquest projecte es programaran un conjunt d'activitats dins l'aula amb la intenció de portar-ho a la pràctica a diferents escenaris públics de Manacor, com per exemple Sa Bassa, sa Plaça des Mercat, la Biblioteca i el Parc Municipal. Seran els alumnes qui duran a terme aquestes activitats i es dirigiran al públic fent-los partícips i per tal de conscienciar a un major nombre de persones. A més, també hi haurà l'opció de tenir una taquilla inversa per recollir doblers que aniran destinats a una associació per la protecció de dones maltractades.

L'objectiu principal és fer conscients als alumnes que, dins la música actual més escoltada, hi ha moltes cançons que tracten temes menyspreant la figura de la dona i posant-la a una posició inferior que la de l'home. És interessant que ells puguin detectar aquestes cançons i reflexionar sobre el que diuen, tenir consciència que el que es tracta a les lletres és una realitat i que moltes vegades no li donem la importància que té.

1.1. CONEIXEMENTS PREVIS

Aquesta unitat didàctica es durà a terme amb els alumnes de 1r d'educació secundària. Tenint en compte que l'any 2019 varen participar en la "setmana de prevenció contra la violència masclista" els alumnes que abans feien 6è d'educació primària, ja tenen uns coneixements relacionats amb el tema: els tipus de violència que es pot exercir o en quins ambients es pot trobar.

1.2. NOMBRE DE SESSIONS

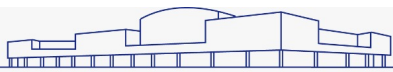
La unitat didàctica està pensada per dur a terme durant dues setmanes. A la primera setmana es farien les activitats dins l'aula i durant la segona s'exposarien aquestes a diferents localitzacions a l'aire lliure.

1.3. NOMBRE D'ALUMNES

El grup està format per alumnes de 1r d'ESO entre 13 i 14 anys.

1.4. CARACTERÍSTIQUES DE L'AULA

Dins l'aula hi trobarem taules i cadires individuals. També hi haurà a la nostra disposició una pissarra i un projector amb una pantalla i altaveus.

2. OBJECTIUS

2.1. GENERALS ³⁸

- Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets amb respecte cap als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg garantint els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

- Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i feina individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà desenvolupament personal.

- Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.

- Enfortir les seves capacitats afectives i en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

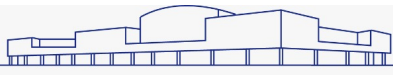
- Valorar, gaudir, interpretar críticament i produir amb propietat, autonomia i creativitat, missatges que emprin codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.

2.2. ESPECÍFICS

- Debatre a través del diàleg les diferents accions masclistes que es poden trobar a diferents àmbits de la vida quotidiana.

- Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.

³⁸ Conselleria d'Educació i Formació Professional. *Decret 34/2015, de 15 de maig pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears* [en línia] [Consulta: 8 de maig de 2021] Disponible a: <https://intranet.caib.es/sites/curriculum/ca/eso/>

- Conscienciar a través d'exemples molts clars que la violència no només es refereix a l'assassinat i actuar per tal de no ser còmplices de la situació.

- Utilitzar la veu, el cos i instruments per expressar idees i sentiments, enriquint les pròpies possibilitats de comunicació i respectant diferents formes d'expressió.

- Desenvolupar i aplicar diverses habilitats i tècniques que possibilitin la interpretació (vocal, instrumental i de moviment) i la creació musical, tan individuals com en grup.

- Participar en l'organització i realització d'activitats musicals desenvolupades en diferents contextos, amb respecte i disposició per superar estereotips i prejudicis, agafant consciència, com a membre d'un grup, de l'enriquiment que es produeix amb les aportacions dels altres.

3. CONTINGUTS

- Utilització de recursos corporals, vocals i instrumentals, texts i partitures per la comprensió de la música escoltada.

- Utilització de recursos textuais, visuals i auditius per la conscienciació d'actes masclistes.

- Valoració de l'audició com a forma de comunicació i com a font de coneixement i enriquiment intercultural.

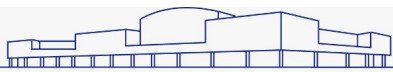
- Els instruments i el cos com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.

- Pràctica de les pautes bàsiques de la interpretació: silenci, atenció al director i a altres intèrprets, audició interior, memòria i adequació al conjunt.

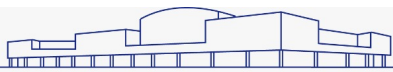
- Experimentació i pràctica de les diferents tècniques de moviment i dansa, expressió dels continguts musicals a través del cos i el moviment.

- Acceptació i compliment de les normes que regeixen la interpretació en grup i aportació d'idees musicals que contribueixin al perfeccionament de la tasca comú.

- La improvisació individual en resposta a diferents estímuls rítmics.

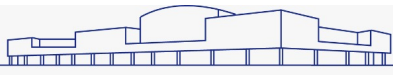
OBJECTIUS GENERALS	OBJECTIUS ESPECÍFICS	CONTINGUTS
Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets amb respecte cap als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i els grups, exercitar-se en el diàleg garantint els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.	<ul style="list-style-type: none">- Debatre a través del diàleg les diferents accions masclistes que es poden trobar a diferents àmbits de la vida quotidiana.- Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.	<ul style="list-style-type: none">- Utilització de recursos textuais, visuals i auditius per la conscienciació d'actes masclistes.
Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i feina individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà desenvolupament personal.	<ul style="list-style-type: none">- Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.	<ul style="list-style-type: none">- Valoració de l'audició com a forma de comunicació i com a font de coneixement i enriquiment intercultural.
Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre aquests. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.	<ul style="list-style-type: none">- Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.- Conscienciar a través d'exemples molts clars que la violència no només es refereix a l'assassinat i actuar per tal de no ser còmplices de la situació.	<ul style="list-style-type: none">- Utilització de recursos corporals, vocals i instrumentals, texts i partitures per la comprensió de la música escoltada.
Enfortir les seves capacitats afectives i en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.	<ul style="list-style-type: none">- Conscienciar a través d'exemples molts clars que la violència no només es refereix a l'assassinat i actuar per tal de no ser còmplices de la situació.- Utilitzar la veu, el cos i instruments per expressar idees i sentiments, enriquint les pròpies possibilitats de comunicació i respectant diferents formes d'expressió.	<ul style="list-style-type: none">- Experimentació i pràctica de les diferents tècniques de moviment i dansa, expressió dels continguts musicals a través del cos i el moviment.- Acceptació i compliment de les normes que regeixen la interpretació en grup i aportació d'idees musicals que contribueixin al perfeccionament de la tasca comú.

<p>Valorar, gaudir, interpretar críticament i produir amb propietat, autonomia i creativitat, missatges que emprin codis artístics, científics i tècnics amb la finalitat d'enriquir les possibilitats de comunicació i d'expressió.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Utilitzar la veu, el cos i instruments per expressar idees i sentiments, enriquint les pròpies possibilitats de comunicació i respectant diferents formes d'expressió.- Desenvolupar i aplicar diverses habilitats i tècniques que possibilitin la interpretació (vocal, instrumental i de moviment) i la creació musical, tan individuals com en grup.- Participar en l'organització i realització d'activitats musicals desenvolupades en diferents contextos, amb respecte i disposició per superar estereotips i prejudicis, agafant consciència, com a membre d'un grup, de l'enriquiment que es produeix amb les aportacions dels altres.	<ul style="list-style-type: none">- Els instruments i el cos com a mitjà d'expressió musical: característiques i habilitats tècniques i interpretatives.- Pràctica de les pautes bàsiques de la interpretació: silenci, atenció al director i a altres intèrprets, audició interior, memòria i adequació al conjunt.- La improvisació individual en resposta a diferents estímuls rítmics.
--	---	--

4. COMPETÈNCIES

- **Competència expressiva / interpretativa** utilitzant la veu, el cos i els instruments per expressar idees i sentiments.
- **Competència creativa** a través de la improvisació individual en resposta a diferents estímuls rítmics.
- **Competència musicològica** valorant l'audició com a forma de comunicació i com a font de coneixement i enriquiment intercultural.
- **Competència instrumental axiològica** participant amb els companys per poder dur a terme les activitats.
- **Competència social i cívica** a través dels recursos textuais, visuals i auditius per la conscienciació d'actes masclistes.

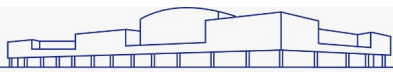
- **Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor** participant en les activitats musicals desenvolupades a diferents contextos.

5. SEQÜENCIACIÓ

El projecte es durà a terme durant dues setmanes. A la primera es faran les activitats dins l'aula i a la segona s'exposaran de cara al públic. El *timing* de cada activitat no està determinat perquè depèn dels dies que l'institut disposi per dedicar-hi temps. Se serà flexible depenent de les hores establertes setmanalment.

6. RECURSOS

- Imatge de l'iceberg
- Targetes descrivint accions
- Diàlegs interpretatius
- Fulls amb la lletra de les cançons
- Projector i pantalla
- Pissarra
- Retoladors, llapis, bolígrafs...
- Tauleta o ordinador
- Cartolines
- Instruments: flauta dolça, metal·lòfons, ukelele, congues i maraques
- Faristols

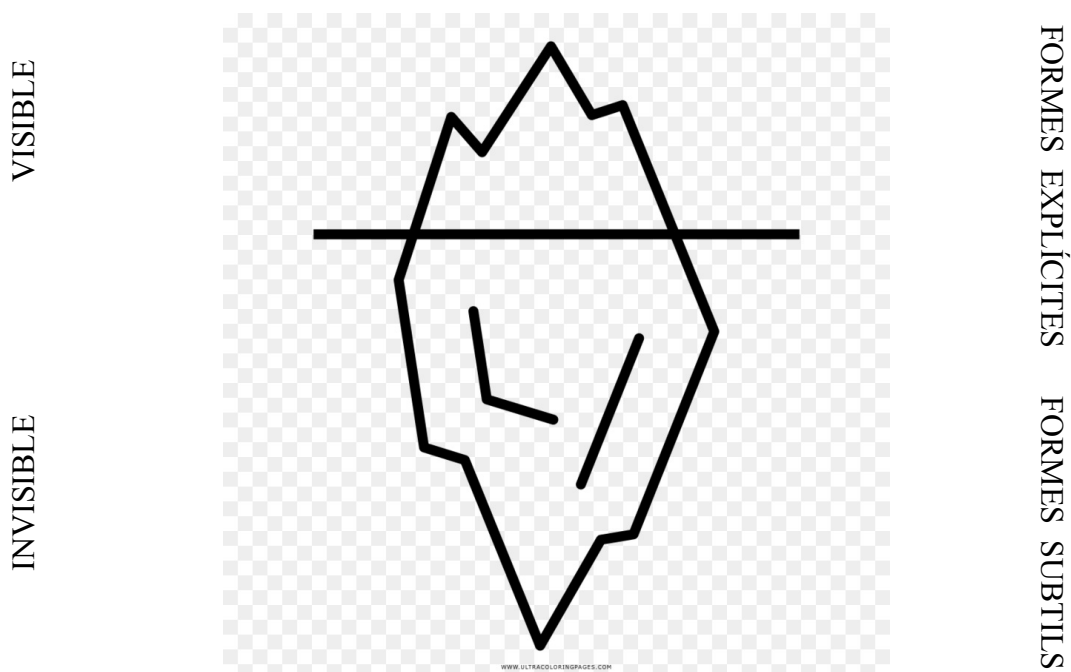

7. ORGANITZACIÓ ESPAI – TEMPS

Activitat núm. 1 – Accions masclistes

Es començarà l'activitat creant un mural entre tots els alumnes amb paper continu on hauran de dibuixar la imatge d'un iceberg diferenciant la part visible i invisible i les formes explícites i les subtils. Una vegada creat el mural es penjarà a la paret i es repartirà a cada un d'ells una targeta plastificada i amb *velcro* on hi haurà escrit un verb definint una acció que representa diferents actituds masclistes. Els alumnes hauran de distribuir les targetes seguint el seu criteri i debatent entre ells i durant les activitats seran lliures de modificar l'ordre sempre que ho creguin necessari.

DIBUIX DE L'ICEBERG:

TARGETES:

MICROMASCLISME

INSULTAR

DESPRECIAR

CRIDAR

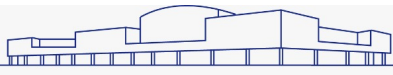
HUMILLAR

CONTROLAR

ANULACIÓ

AMENAÇAR

IGNORAR

Activitat núm. 2 – Descubrim la lletra

Es faran grups de 4 o 5 alumnes que es repartiran pels diferents espais de la classe. Tot seguit s'escoltaran cinc cançons prèviament escollides: “Shhh calla – Maluma”, “Aunque me porté mal – Ozuna”, “Sin contrato – Maluma”, “La mataré - Loquillo” i “Sí, sí – Los Ronaldos”. Durant l'escolta es repartirà la lletra als alumnes. Cada grup tindrà la lletra d'una cançó diferent. Amb la lletra al davant i interactuant amb els companys del grup s'assenyalaran les frases o paraules que siguin masculines, s'apuntaran a una cartolina i es distribuirà al mural posant-ho devora les targetes indicant l'acció que es creu que s'exerceix.

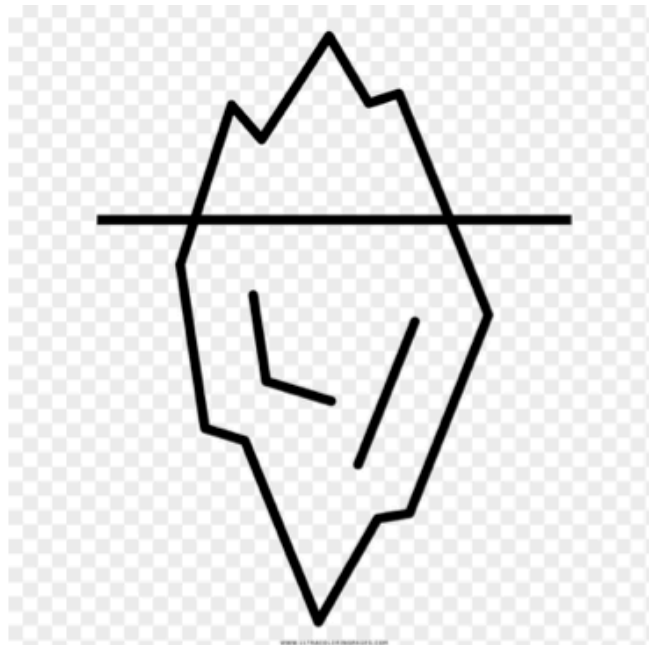
Exemple: (estrofa de la cançó *La mataré- Loquillo*)

Uh-uh, por favor
Uh-uh, sólo quiero matarla
Uh-uh, a punta de navaja
Besándola una vez más

Solo quiero
matarla

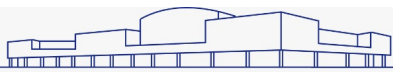
VISIBLE

INVISIBLE

FORMES EXPLÍCITES
FORMES SUBTILS

ANNEX 2: Lletres de les cançons.

Activitat núm. 3 – Diàlegs interpretatius

Per introduir la següent activitat es començarà per la definició dels termes: víctima, agressor i espectador.

Es debatrà amb els alumnes a veure si saben quina és la definició d'aquestes paraules i si en poden posar algun exemple.

Víctima: persona que sofreix un dany o perjudici, que és provocat per una acció o omissió, ja sigui per culpa d'una altra persona o per força major (delictes, guerres, o desastres naturals).

Agressor: persona que fa l'agressió o provoca un atac o un acte violent.

Espectador: persona que mira amb atenció alguna cosa.

Una vegada definits els termes es repartiran diferents diàlegs a cada grup, disposaran d'uns minuts per preparar-ho i seguidament ho hauran d'interpretar davant la classe. Als diàlegs hi ha diferents situacions quotidianes que representen algunes de les accions de les targetes que abans s'han distribuït al mural. Cada vegada que un grup representi el seu "sketch" els companys hauran d'intentar endevinar quina acció s'ha dut a terme i, en el cas que n'hi hagi, qui és la víctima, l'agressor i l'espectador.

Exemple de diàleg:

Un grup d'amics va al parc i dos d'ells comencen a xerrar-se sense respecte.

Nina: Per favor, no em xerris així.

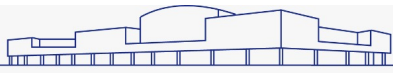
Nin: No t'estic xerrant malament! (Cridant)

Nina: Sí, va ho xerrem tranquil·lament a un altre moment.

Nin: Que t'he dit que no! Ets beneita o què?

Amics 1: Eh! No xerris així a la teva al·lota!

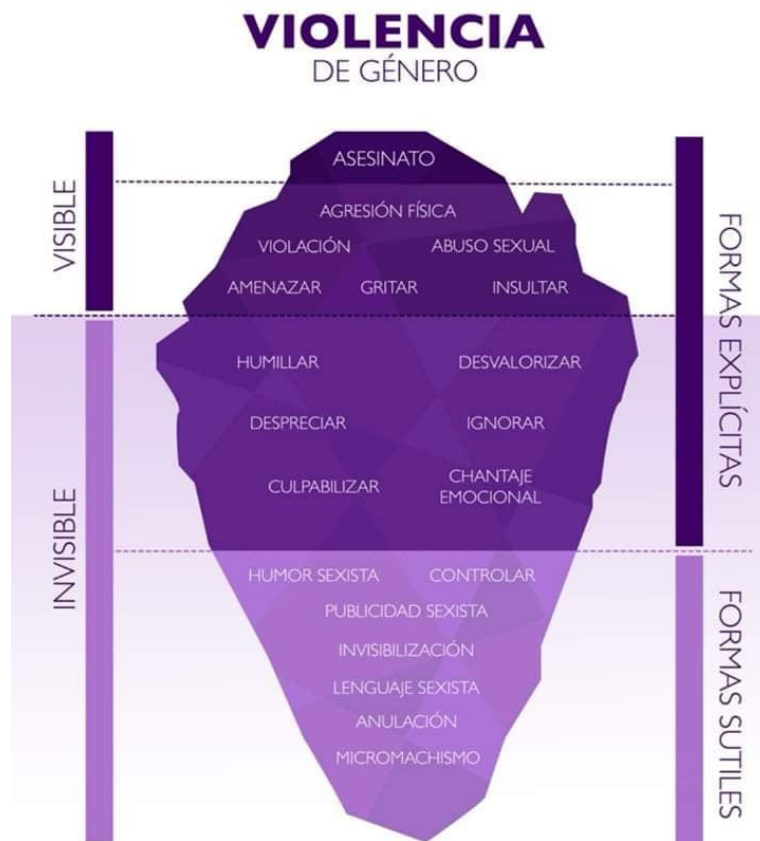
Amics 2: Ni a ella ni a ningú, li estàs faltant al respecte.

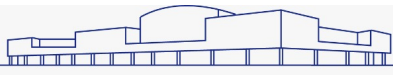

Els alumnes que han fet de públic han d'endevinar quina acció o accions s'han dut a terme. A aquest cas és: cridar i insultar. I els rols que es defineixen són: nina – víctima, nin – agressor, amics – espectadors. Es revisarà la distribució de les accions damunt el mural i es reflexionarà si creuen que estan ben ubicats o pel contrari, els volen canviar de lloc.

ANNEX 3. Diàlegs interpretatius

Una vegada que s'hagin fet les tres primeres activitats, es posarà la imatge original de l'iceberg a la pantalla i els alumnes comprovaran les semblances i les diferències amb la distribució que ells havien plantejat al mural. Es col·locaran de forma que quedin igual que la imatge següent:

Activitat núm. 4 – Expressem amb música

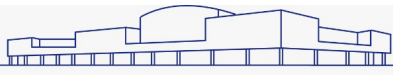
En aquesta activitat es proposa interpretar una cançó amb lletra feminista. Es faran tres grups d'alumnes per tal que el primer grup s'encarregui de cantar la melodia, el segon grup haurà de crear una coreografia i el tercer grup tocarà els instruments que hi hagi a disposició de l'institut. En aquest cas, s'han triat els següents instruments pensant que són els més assequibles: flauta dolça, ukelele, metal·lòfon alt, metal·lòfon baix, maraques i congues. Si hi ha algun alumne que disposi d'un altre instrument que no està a la partitura també s'hi podrà incloure.

Per definir els grups i perquè tots els alumnes tinguin la mateixa possibilitat a l'hora d'escollir el que els hi va millor, tots hauran de passar per les tres estacions: la lletra, la coreografia i la part instrumental. Així tots els alumnes hauran treballat les diferents branques, el cant, el ball i la interpretació musical.

Per dur a terme la coreografia també es comptarà amb l'ajuda del professor d'educació física per guiar les idees que tinguin els alumnes.

En aquesta ocasió s'ha escollit la cançó "I tu, sols tu" del grup valencià El Diluvi.

ANNEX 4. Arranjament "I tu, sols tu"

Activitat núm. 5 - La Puerta violeta

A través del projector es posarà la cançó “La Puerta violeta” de Rozalén i al mateix temps a la pantalla hi haurà la lletra de la cançó. Els alumnes l’escoltaran prestant atenció a la lletra, ja que el següent pas serà respondre un qüestionari.

Aquest qüestionari tindrà preguntes relacionades amb la cançó escoltada. Ens pot servir per comprovar si els alumnes entenen el significat de la lletra i per altra part, també hi ha algunes preguntes que donen inici a debat. En acabar el qüestionari es pot parlar sobre el tema i treure conclusions.

A la pantalla es projectaran les preguntes i els alumnes, amb el mateix grup establert a la primera activitat hauran de respondre, amb una *tauleta*, un ordinador o un dispositiu mòbil.

LLETRA:

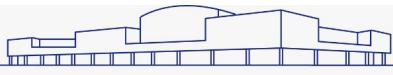
Una niña triste en el espejo me mira prudente y no quiere hablar
Hay un monstruo gris en la cocina
Que lo rompe todo
Que no para de gritar

Tengo una mano en el cuello
Que con sutileza me impide respirar
Una venda me tapa los ojos
Puedo oler el miedo y se acerca

Tengo un nudo en las cuerdas que ensucia mi voz al cantar
Tengo una culpa que me aprieta
Se posa en mis hombros y me cuesta andar

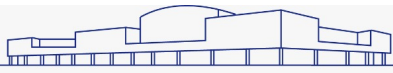
Pero dibujé una puerta violeta en la pared
Y al entrar me liberé
Como se despliega la vela de un barco
Desperté en un prado verde muy lejos de aquí
Corrí, grité, reí
Sé lo que no quiero
Ahora estoy a salvo

Una flor que se marchita
Un árbol que no crece porque no es su lugar
Un castigo que se me impone
Un verso que me tacha y me anula
Tengo todo el cuerpo encadenado
Las manos agrietadas
Mil arrugas en la piel
Las fantasmas hablan en la nuca
Se reabre la herida y me sangra

Hay un jilguero en mi garganta que vuela con fuerza
Tengo la necesidad de girar la llave y no mirar atrás

Así que dibujé una puerta violeta en la pared
Y al entrar me liberé
Como se despliega la vela de un barco
Desperté en un prado verde muy lejos de aquí
Corrí, grité, reí
Sé lo que no quiero
Ahora estoy a salvo
Así que dibujé una puerta violeta en la pared
Y al entrar me liberé
Como se despliega la vela de un barco
Amanecí en un prado verde muy lejos de aquí
Corrí, grité, reí
Sé lo que no quiero
Ahora estoy a salvo

PREGUNTA 1

A qui es refereix quan diu "una niña triste"?

47

LA PUERTA VIOLETA

Skip

0 Answers

▲ Al reflex quan ella era petita

◆ A una nina petita que no coneix

● A la seva germana petita

■ A la seva filla petita

Aquesta imatge surt a la pantalla del professor, els alumnes veuen la pregunta tal com es mostra i als seus dispositius tenen l'opció de triar una de les quatre respostes possibles. Una vegada tots els alumnes hagin respost, es mostra el resultat i poden comprovar si la resposta era la correcta.

A qui es refereix quan diu "una niña triste"?

Sigiliente

✓ 1

0

0

0

Mostrar contenido

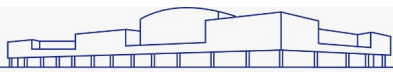
Finalizar Juego

▲ Al reflex quan ella era petita ✓

◆ A una nina petita que no coneix ✗

● A la seva germana petita ✗

■ A la seva filla petita ✗

PREGUNTA 2

Qui creieu que és "el monstuo gris"?

47

Omitir

0 Respuestas

☐ Ella mateixa	☐ El seu home
☐ La seva mare	☐ El seu agressor

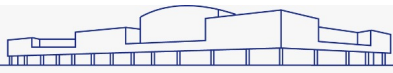
Qui creieu que és "el monstuo gris"?

Next

Show media

End game

☐ Ella mateixa	☐ El seu home
☐ La seva mare	☒ El seu agressor

PREGUNTA 3

Creieu que la protagonista de la història és feliç?

47

Skip

0 Answers

▲ Si

◆ No

Creieu que la protagonista de la història és feliç?

Next

0

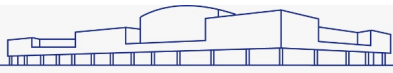
1

Show media

End game

▲ Si

◆ No

PREGUNTA 4

La descripció que fa aquesta persona quin rol té?

51

Omitir

0 Respuestas

▲ Agresor

◆ Espectador

● Víctima

La descripció que fa aquesta persona quin rol té?

Siguiente

0

0

✓ 1

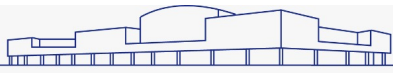
Mostrar contenido

Finalizar juego

▲ Agresor ✕

◆ Espectador ✕

● Víctima ✓

PREGUNTA 5

A que es refereix quan diu "tengo una culpa que me aprieta"?

48

LA PUERTA VIOLETA

0 Answers

Hi ha algún objecte que li fa mal

Pensa que el que li ha passat es per culpa seva

A que es refereix quan diu "tengo una culpa que me aprieta"?

0

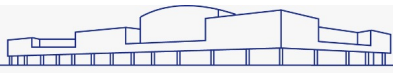
1

Show media

End game

Hi ha algún objecte que li fa mal

Pensa que el que li ha passat es per culpa seva

PREGUNTA 6

Que creieu que fa referencia a "la puerta violeta"?

46

Skip

0 Answers

▲ L'ajuda que va trobar per sortir de la situació

◆ Una porta de color lila

● Un dibuix que va fer

Que creieu que fa referencia a "la puerta violeta"?

Next

✓ 1

0

0

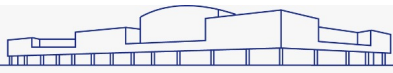
Show media

End game

▲ L'ajuda que va trobar per sortir de la situació ✓

◆ Una porta de color lila ✗

● Un dibuix que va fer ✗

PREGUNTA 7

Quin tipus d'agressió creieu que ha rebut?

44

Skip

0 Answers

☐ Física	☐ Psicològica
☐ Econòmica	☐ Física i psicològica

Quin tipus d'agressió creieu que ha rebut?

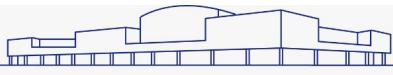
Next

0	0	0	✓ 1
☐ Física	☐ Psicològica	☐ Econòmica	☒ Física i psicològica

Show media

End game

☐ Física	☐ Psicològica
☐ Econòmica	☒ Física i psicològica

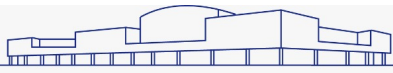
També hi ha l'opció que hi hagi més d'una resposta correcta. Com aquest exemple:

PREGUNTA 8

A quina part de l'iceberg pertany l'agressió que ha rebut?

A quina part de l'iceberg pertany l'agressió que ha rebut?

Visible	✓
Invisible	✓
Formes explícites	✓
Formes subtils	✓

PREGUNTA 9

Saps quin és el numero de telèfon contra els maltractes?

45

Rosalén
LA PUERTA VIOLETA

Skip

0 Answers

▲ 112	◆ 016
● 061	■ 100

Saps quin és el numero de telèfon contra els maltractes?

Next

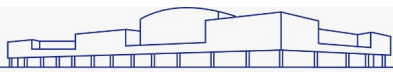
✓ 1

0 0 0

Show media

End game

▲ 112	◆ 016
● 061	■ 100

PREGUNTA 10

Que faries si algú del teu entorn reb maltractes?

46

Skip

0 Answers

▲ Cridar al 016

◆ Xerrar amb la persona afectada

● Avisar a un familiar seu

Que faries si algú del teu entorn reb maltractes?

Next

✓ 0

✓ 0

✓ 1

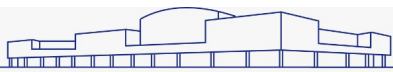
Show media

End game

▲ Cridar al 016 ✓

◆ Xerrar amb la persona afectada ✓

● Avisar a un familiar seu ✓

Activitat núm. 6 – Cànon amb percussió corporal

Per finalitzar aquest projecte didàctic es farà una activitat conjunta que consistirà a dur a terme un Cànon amb percussió corporal. A la primera part de l'activitat es recordarà en què consisteix un compàs de 4/4 i es posaran alguns exemples.

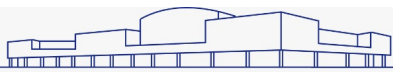

També s'explicaran les figures rítmiques que s'utilitzaran en aquest cas: blanques, negres, corxeres, semicorxeres. Es donarà la definició de cànon i es mostrarà una partitura amb cànon. S'escolliran quatre alumnes i es representarà.

Cànon: és una forma de composició on una veu interpreta una melodia i és seguida, a distància de certs compassos, per successives veus que interpreten aquesta mateixa melodia.

Cànon a quatre veus

The image shows a musical score for a four-voice canon in 4/4 time. It consists of four staves, each labeled 'Palmada' and '4/4'. The first staff is labeled '1ª veu' and starts with a melody of quarter notes: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F5, G5. The second staff is labeled '2ª veu' and starts with a whole rest for the first measure, then enters with the same melody in the second measure. The third staff is labeled '3ª veu' and starts with two whole rests, then enters in the third measure. The fourth staff is labeled '4ª veu' and starts with three whole rests, then enters in the fourth measure. Each staff ends with a double bar line.

Es començarà ensenyant el ritme que predominarà durant tot el temps a través de la pregunta – resposta. El professor fa el ritme compàs per compàs i els alumnes ho repeteixen.

Cànon - percussió corporal

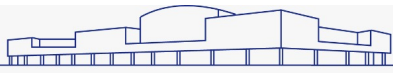
Musical notation for a 4/4 rhythm canon. The notation is organized into four staves, each representing a different body part:

- Palmada:** Quarter note, eighth note, eighth note, eighth note.
- Chasquido de dedos:** Quarter rest, quarter note, eighth note, eighth note, eighth note, eighth note.
- Muslos:** Quarter rest, eighth note, eighth note, eighth note, eighth note, eighth note, eighth note, eighth note.
- Patada:** Quarter rest, quarter note, eighth note, eighth note.

Es posaran tots en cercle i s'anirà interpretant el ritme unes quantes vegades fins que estigui ben interioritzat. Una vegada après, es faran quatre grups i per ordre cada un d'ells començarà quan el grup anterior acabi el primer compàs. Es poden fer un parell de rondes intercanviant l'ordre dels grups per tal que tots puguin començar a diferents compassos.

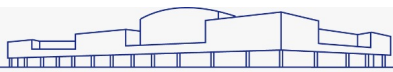
En haver acabat i mantenint el cercle tots els alumnes seguiran fent el ritme de blanques amb els peus i d'un en un hauran de crear un ritme de quatre pulsacions utilitzant diferents parts del cos. Quan arribi el torn de l'alumne, aquest haurà d'escollir una persona de la classe, s'aproparà, interpretarà el ritme i per finalitzar haurà de dir una paraula relacionada amb el que li transmet aquesta persona o alguna paraula relacionada amb les activitats anteriors. Per inventar-se el ritme s'hauran de tenir en compte un parell de pautes; Que sigui un compàs de quatre pulsacions; Que l'últim temps del primer compàs sigui una negra; La paraula que han de dir ha de caure a la primera pulsació del segon compàs.

A la pantalla hi haurà un llistat de substantius per donar-los idees, però també poden escollir una paraula que no estigui apuntada.

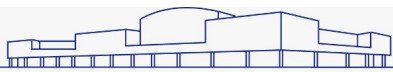
LLISTAT DE SUBSTANTIUS:

Agradable	Extraordinari
Alegre	Fantàstic
Amable	Feliç
Amigable	Pacífic
Atent	Positiu
Bo	Genial
Educat	Sincer
Respectuós	Tolerant
Interessant	Responsable
Raonable	Treballador

ESQUEMA ORGANITZATIU

ACTIVITAT	OBJECTIU	COMPETÈNCIES
Activitat núm. 1 Accions masclistes	Debatre a través del diàleg les diferents accions masclistes que es poden trobar a diferents àmbits de la vida quotidiana. Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.	C.S.C., C.I.E.
Activitat núm. 2 Descubrim la lletra	Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.	C.M., C.S.C., C.I.E.
Activitat núm. 3 Diàlegs interpretatius	Conscienciar a través d'exemples molts clars que la violència no només es refereix a l'assassinat i actuar per tal de no ser còmplices de la situació. Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.	C.E., C.S.C., C.I.E.,
Activitat núm. 4 Expressem amb música	Utilitzar la veu, el cos i instruments per expressar idees i sentiments, enriquint les pròpies possibilitats de comunicació i respectant diferents formes d'expressió.	C.E., C.C., C.M., C.I.A., C.S.C., C.I.E.
Activitat núm. 5 La puerta violeta	Conscienciar a través d'exemples molts clars que la violència no només es refereix a l'assassinat i actuar per tal de no ser còmplices de la situació.	C.M., C.S.C.

Activitat núm. 6 Cànon amb percussió corporal	Utilitzar la veu, el cos i instruments per expressar idees i sentiments, enriquint les pròpies possibilitats de comunicació i respectant diferents formes d'expressió. Desenvolupar i aplicar diverses habilitats i tècniques que possibilitin la interpretació (vocal, instrumental i de moviment) i la creació musical, tan individuals com en grup.	C.E., C.C, C.M., C.I.A., C.S.C., C.I.E.
--	--	---

ORGANITZACIÓ:

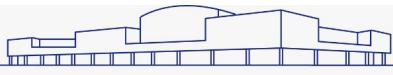
Dins l'aula i amb ajuda del professor es farà un llistat de què es necessita per traslladar el projecte als espais públics. Cada grup tindrà diferents responsabilitats: fer un cartell promocionant el projecte, posar-se en contacte amb institucions que ajudin a les dones maltractades i informar-se de com poden fer arribar els doblers recaptats, fer una *vider* tècnic amb el material que necessiten (micròfons, altaveus, instruments, projector, taulell...) i sol·licitar els permisos pertinents.

ACTIVITATS A L'EXTERIOR

Després d'haver realitzat el conjunt d'activitats dins l'aula, seran els alumnes qui explicaran al públic el que han treballat amb aquest projecte i els animaran a participar així com ells han fet a classe. Es durà a terme durant les Fires i festes de primavera de Manacor que se celebren cada any al mes de maig.

Les tres primeres activitats es faran per ordre, en acabar es durà a terme la percussió corporal tots junts i finalment es tancarà l'acte fent la interpretació de la cançó "I tu, sols tu".

A l'activitat núm. 1 es penjarà el mural a un taulell i els alumnes repartiran a les persones les targetes amb els verbs. Així com varen fer ells, el públic que participi haurà d'ordenar les targetes.

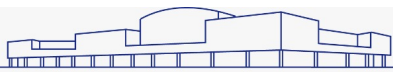
A la segona activitat es reproduiran les cançons i també hi haurà les lletres a la disposició dels participants. Seguint la mateixa dinàmica hi haurà un grapat de targetes on s'hauran d'apuntar les paraules o frases masculistes i tot seguit penjar-ho al mural. Després es mostrarà la imatge de l'iceberg i es tornaran a col·locar les targetes.

Per fer la tercera activitat, els alumnes repartiran als participants diferents diàlegs i els hi explicaran la diferència entre: víctima, agressor i espectador. S'interpretaran els diàlegs i es reflexionarà damunt el que ha passat. Com es podria millorar la situació, quin tipus de violència s'ha exercit i també els hi poden demanar a veure si saben altres accions quotidianes que representin la violència masculista.

Amb el projector i la pantalla que tindran a la seva disposició projectaran un Codi QR on les persones que vulguin participar en el Kahoot hi podran accedir directament amb els seus dispositius mòbils.

Els alumnes faran una petita mostra del cànon amb percussió corporal. Ensenyaran els ritmes al públic i tots junts duran a terme l'activitat, acabant amb la invenció d'un ritme i dient una paraula a la persona que escullin.

Per tancar l'acte s'interpretarà la cançó "I tu, sols tu" – El Diluvi. Es projectarà la lletra i així el públic també tindrà la possibilitat de participar.

8. AVALUACIÓ

El que s'ha intentat aconseguir des del principi del projecte és arribar a un major grau de consciència per part dels alumnes davant actes masclistes que de vegades poden passar desapercebuts. Amb les activitats es mostra als alumnes quins tipus de violència existeix, quins rols es poden establir, se'ls informa que tant a la música d'altres dècades com a l'actual sempre s'han tractat aquests temes i que com a societat la figura de la dona sempre ha estat inferior a la de l'home.

Totes les activitats ens serviran per avaluar la fiabilitat del projecte. En concret la tercera activitat, Diàlegs interpretatius, ens servirà de gran ajuda, ja que el que han d'interpretar els alumnes és molt proper al que passa durant el dia a dia. Són situacions on els alumnes es poden sentir identificats i d'alguna manera apropar-se més a les seves vides.

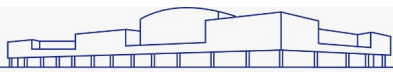
Una altra eina que s'utilitzarà serà el qüestionari Kahoot de l'activitat 5. Aquesta activitat ens pot servir per avaluar si els alumnes són capaços de detectar el missatge que vol transmetre la cançó.

Un altre barem a tenir en compte, però que es veurà a llarg termini, serà l'actuació dels alumnes davant un acte masclista en un context escolar o extraescolar.

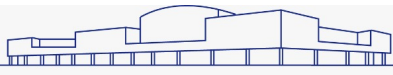
On es veurà si el projecte ha tingut transcendència, serà quan els alumnes ho posin en pràctica als espais públics i siguin ells els que expliquin el que han après.

Avaluar la transformació de les possibles actituds masclistes amb actituds de respecte per aconseguir una societat més igualitària és molt complex, però és d'esperar que totes les reflexions provocades a través del projecte hauran servit per aconseguir l'objectiu inicial: fer conscients als alumnes que, dins la música actual més escoltada, hi ha moltes cançons que tracten temes menyspreant la figura de la dona i posant-la a una posició inferior que la de l'home i tenir més estratègies d'intervenció davant situacions que es puguin presentar.

Es farà una avaluació a través de l'observació per comprovar si a cada activitat s'ha assolit l'objectiu establert inicialment partint dels següents criteris:

OBJECTIUS ESPECÍFICS	CRITERIS D'AVALUACIÓ
Debatre a través del diàleg les diferents accions masclistes que es poden trobar a diferents àmbits de la vida quotidiana.	Saber identificar les diferents accions masclistes que es poden trobar dins la vida quotidiana.
Cooperar amb el grup de forma activa per posar en pràctica les diferents activitats.	Tenir la capacitat d'actuar aportant idees dins el grup.
Conscienciar a través d'exemples clars que la violència no només es refereix a l'assassinat i actuar per tal de no ser còmplices de la situació.	Saber identificar diferents situacions de violència masclista.
Utilitzar la veu, el cos i instruments per expressar idees i sentiments, enriquint les pròpies possibilitats de comunicació i respectant diferents formes d'expressió.	Participar a la interpretació en grup d'una peça vocal, instrumental i coreogràfica, adequant la interpretació pròpia a la del conjunt i assumint diferents rols.
Desenvolupar i aplicar diverses habilitats i tècniques que possibilitin la interpretació (vocal, instrumental i de moviment) i la creació musical, tan individuals com en grup.	Utilitzar les pautes apreses per elaborar un ritme a través de la improvisació.
Participar en l'organització i realització d'activitats musicals desenvolupades en diferents contextos, amb respecte i disposició per superar estereotips i prejudicis, agafant consciència, com a membre d'un grup, de l'enriquiment que es produeix amb les aportacions dels altres.	Respondre de manera positiva i implicar-se davant la peça proposada per interpretar conjuntament.

8. CONCLUSIONS

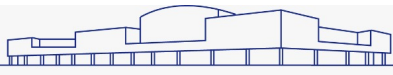
El que s'ha intentat dur a terme a través d'aquest treball ha estat en primer lloc tenir una base teòrica informativa on s'ha recollit informació per defensar i demostrar que la violència masclista sempre hi ha estat present. En aquest cas es presenta a partir de diferents aspectes artístics: la pintura, la literatura, el cinema i la música. A través de taules on s'analitza la bretxa salarial i classificant les lletres de la discografia de diferents cantants o grups musicals. Gràcies a la lectura de llibres, articles i documents s'ha aconseguit informar-se de com es va iniciar el moviment feminista i com ha anat evolucionant fins a la societat actual.

Tot seguit s'ha fet una valoració a través dels qüestionaris del projecte 2019, per poder millorar alguns aspectes de cara a altres edicions i a partir d'aquí crear un conjunt d'activitats pel projecte 2021 que puguin servir per aplicar a un grup-classe per arribar a un major grau de conscienciació a través de la música. Algunes de les millores proposades són: més d'un assaig juntament amb els músics, assignació d'una persona per dirigir tot el concert, tenir en compte les veus dels infants perquè cantin en una tessitura còmoda, tenir el repertori escollit abans d'acabar el curs escolar i muntar l'escenari un dia abans per tenir més facilitat el dia del concert.

També s'ha elaborat el projecte 2021: *Música contra la violència masclista*, on a través de cançons masclistes, feministes, diàlegs, interpretació vocal, instrumental i de moviment es tracten els diferents tipus de violència masclista, s'analitzen les lletres de les cançons i es crea consciència per ser més *resilients* a l'hora d'afrontar aquestes situacions.

En un futur seria interessant posar en pràctica el projecte 2021 dins els instituts del municipi de Manacor, ja que al projecte 2019 hi van participar els alumnes de sisè de primària i d'aquesta manera es podria continuar adquirint nous coneixements juntament amb els coneixements previs que ells tenien.

Una vegada posat en pràctica, es podria presentar al Servei d'igualtat de l'ajuntament de Manacor per tenir la possibilitat de presentar-ho a diferents institucions i així poder formar un equip més nombrós per poder estendre la proposta a tots els instituts de Mallorca i arribar a un gran nombre de gent.

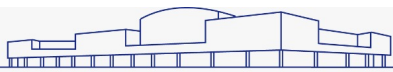
“L'onze de maig de 2020 es varen reunir la comissió d'Atenció a Dones Víctimes de Violència Masclista per fer balanç i valorar la coordinació dels serveis. En aquesta reunió hi varen participar diferents professionals: el Servei d'Atenció Psicològica, el Centre d'Informació de la Dona, el Casal Ariadna, l'Institut Balear de la Dona, la Fundació IRES, el Projecte Acollida i el servei municipal d'Atenció a Dones Víctimes de la Violència Masclista.”

Es va coincidir que el nombre de denúncies durant els dos mesos de confinament no va augmentar significament, però es va detectar un increment considerable de consultes, de trucades i de demanda d'informació respecte a com actuar durant l'estat d'alarma.³⁹

Per tant, encara queda molta feina per fer dins aquest àmbit, però veure que les dones ja no tenen tanta por a denunciar com abans s'agraeix, ja que cada vegada es fa més visible i es dóna cada cop més importància a l'ajuda de víctimes de la violència masclista.

A més, amb projectes educatius d'aquesta naturalesa cada vegada s'apropa més a la joventut i es consciencia de manera que una vegada arribin a la vida adulta i es trobin diferents situacions, tinguin la capacitat de denunciar-ho i de lluitar per una societat més igualitària.

³⁹ Ajuntament de Manacor, Serveis municipals d'igualtat. *Coordinació i bones pràctiques per a la millor atenció a les víctimes de violència masclista*. [en línia] 12/05/2020 [Consulta: 15 maig 2021]

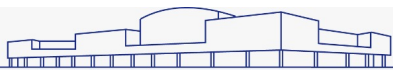
9. ANNEXES

ANNEX 1. Classificació de les lletres segons la temàtica

Classificació de la lletra segons si el tema que tracta és feminista, en contra de la violència masclista, altres temes no relacionats o masclista.

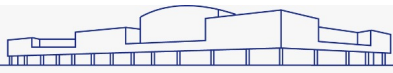
C. TANGANA

FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
		Still rapping	Baile de la lluvia
		Huele a nuevo	Cuando me miras
		Llorando en la limo	Na de na
		Tiempo	Sangre
		Demasioo tarde	Cabernet sauvignon
		Caballo ganador	Pussy call
		Tu me dejaste de querer	Siempre quise todo
		Bien☺	Inditex
		Nunca estoy	De pie
		Ojalá	No te pegas
		Nada	Intoxicao
		Viene y va	Espabilao
			Mala mujer
			Otro hombre
			Pa que brille
			Pop ur pussy
			Demasiadas mujeres
			Ya no
			Guille asesino
			Adelante_ruffdemo2016

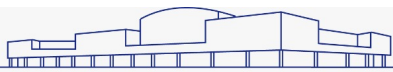
BAD BUNNY

FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
Yo perreo sola		Bye me fui	Si ella sale
		Bendiciones	Más de una cita
		Ronca freestyle	Canción con Yandel
		Si veo a tu mamá	Pa' romperla
		Soliá	Bad con Nicky
		25/8	Cómo se siente
		Está cabrón ser yo	En casita
		Puesto pa' guerrial	La difícil
		P FKN R	Pero ya no
		<3	La santa
		Un peso	Bichiyal
		¿quien tu eres?	La zona
		Caro	Qué malo
		Tenemos que hablar	Vete
		Ser bichote	Ignorantes
		Solo de mí	A tu merced
		Cuando perriabas	Una vez
		Como antes	Safaera
		RLNDT	Hablamos mañana
		Estamos bien	Mojaita
			Yo le llego
			Cuidao por ahí
			Que pretendes
			La canción
			Odio
			Como un bebé
			Ni bien ni mal
			200 Mph
			Otra noche en Miami
			Si estuviésemos juntos
			La romana
			Mía

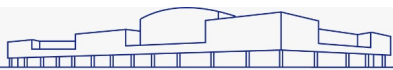
DON PATRICIO

FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
		Porrito en París	Te vuelvo a ver
		Enchocado de ti	Gírate otra vez
		Carita de guiño	Me gusta
		Contando lunares	Otra lluvia
		Bonsái	La papaya
		No ves que es un sueño?	Mi fruta favorita
		Todo va a estar bien	Caribe mix 93
		La dura vida del jovent raper	Cruella de vil
		La guagua	Calle Tejeleita
		Por ti	Por lambón
		La culpa	Mirando a Miami
		La merendola	
		Sumba la batata	

J. BALVIN

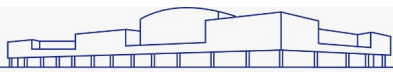
FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
Brillo		Amarillo	Azul
		Rojo	Rosa
		Gris	Morado
		Vibras	Verde
		Mi gente	Negro
		Ahora	Arcoiris
		Noches pasadas	Blanco
		Tu verdad	Ambiente
		Dónde estaràs	Cuando tú quieras
		Sigo extrañándote	No es justo
		Primera cita	En mí
		Pierde los modales	Peligrosa
		No hay título	Machika
		Acércate	Veneno
		Solitario	Malvada
		Ay vamos	Safari
		6 AM	Bobo
		Lose control	Por un día
		Eras así	Snapchat
		Porque tu	Hola
		Seguiré subiendo	Ginza
		Invisible	35 pa las 12
		Abrázame	Sola
			La venganza
			Déjate llevar
			Mil fantasías
			What a creation
			Desnúdate
			Imaginándote
			Bajo la luna
			Live in stereo
			Tranquila
			Yo te lo dije
			Mami
			Tú tienes algo
			En lo oscuro
			Sin compromiso

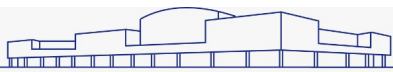
			Como yo
			Me gustas tú
			Mi corazón
			Como un animal
			Un sueño

MALUMA

FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
Puesto pa ti		Medallo city	Hawái
Miss independent		Bella K	Cielo a un diablo
		Viento	Perdón
		Me acuerdo de ti	La cura
		Copas de vino	Luz verde
		ADMV	Cuidau
		No se me quita	Parce
		Soltera	Madrid
		Te quiero	Salida de escape
		Instinto natural	Ansiedad
		Tu vecina	Mai mai
		Intro F.A.M.E.	Vete vete
		Corazón	Boy toy
		Condena	Booty
		Unfollow	Quality
		Me gustas	11PM
		Tengo un amor	HP
		Pretextos	Dispuesto
		Ya no es niña	No puedo olvidarte
		Vuelo hacia el olvido	Me enamoré de ti
		Carnaval	Extrañándote
		Me gustas tanto	Shhh calla
		Duele tanto	Dinero tiene cualquiera
		Intro, magia	La flaca
		Presiento	Déjale saber
		Correr el riesgo	El préstamo
		Farandulera	Cuenta a saldo
		Me gusta todo de ti	Hangover
			Mi declaración

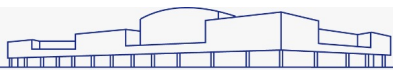

			How i like it
			Marinero
			Delincuente
			Ojos que no ven
			La ex
			Felices los 4
			Borro cassette
			¿Dónde estás?
			El perdedor
			Sin contrato
			Una aventura
			Solos
			Tu cariño
			Recuérdame
			La misma moneda
			El tiki
			La temperatura
			La curiosidad
			Addicted
			Clímax
			La invitación
			El punto
			Pasarla bien
			Obsesión
			Primer amor
			Vámonos de fuga
			Mala
			Loco
			La intención
			Malo
			Dos amores
			Hoy

OZUNA

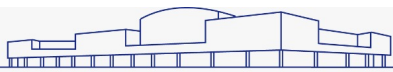
FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
		Enemigos ocultos	Caramelo
		Esto no acaba	No se da cuenta
		Gistro amarillo	Mala
		El oso del dinero	Del mar
		Duele querer	Sincero
		Gracias	Que tu esperas
		Nibiru	Un Get
		Temporal	Una locura
		Patek	A escondidas
		Difícil olvidar	El reggaetón
		Danzau	Despeinada
		Amor genuino	No la mires
		Baila baila baila	Hasta que salga el sol
		Qué pena	Fantasía
		Aura	Yo tengo una gata
		Vaina loca	Fuego
		Pasado y presente	Eres top
		Sígueme los pasos	Pégate
		Hola	Sin pensar
		Única	Independiente
		La modelo	Reggaeton en Paris
		Monotonía	Te soñé de nuevo
		Odisea	Me dijeron
		Tu foto	Devuélveme
		Dile que tu me quieres	Quiero mas
		Egoísta	Tu olor
		Una flor	Ibiza
		Quiero repetir	Escape
		Noches de aventura	Aunque me porté mal
		Siguelo bailando	Coméntale
		El farsante	Haciéndolo

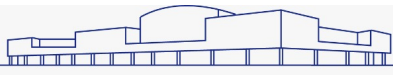
		No quiere enamorarse	Supuestamente
		Carita de Ángel	Besos mojados
			Se preparó
			Cumpleaños
			Pide lo que tu quieras
			Bebé
			Si no te quiere

WISIN

FEMINISME	VIOLÈNCIA MASCLISTA	ALTRES TEMES	MASCLISME
		Victory	Contra la pared
		Esta vez	Esta noche lo vamos a hacer
		Quisiera alejarme	Hacerte el amor
		Vacaciones	Muévelo
		Entramos en calor	Move your body
		Escapate conmigo	Todo comienza en la disco
		Los vaqueros	Prohibida
		Amor de locos	Amor radioactivo
		Traviesa	Amenázame
		Nota de amor	Piquete
		Luna llena	Que se sienta el deseo
		Tu libertad	Caramelo
		Nos queremos	Callaíto
		Pégate pa que veas	Faldita esa
		Intro- el sobreviviente	Dime qué sucedió
		Que viva la vida	Corazón acelearo
		Te extraño	Ahí es que es
		Que viva la vida	Poder
		Si te vas	Yo me dejo
		Wisin matalos	Ven báilame
		Estoy preso	Prisionero
		Riendo para no	Adicto a tus besos

		llorar	
		Saquen los fulls	Que se sienta el deseo
			Mucho bajo
			Adrenalina
			Adicto
			Heavy heavy
			Candente
			Control
			Amor amor
			Baby danger
			Tu cuerpo pide sexo
			Piel con piel
			Pressión
			Claro
			La gitana
			Saoco
			Tu cuerpo me llama
			La camella
			Jinete
			En busca de un caldo
			No sé
			Mujeres hagan filas
			Siente el calor

ANNEX 2: Lletra de les cançons

Shhh calla – Maluma

Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena

Sé más coherente (Yeah)
Tu novio ya sospechó
Y mi novia presente
Gracias a tu comentario, tan imprudente
No tienes que hacer las cosas tan evidentes
Tan evidentes

Baby, shhh calla'
Entre más lo reservamos, mejor pasamos
Y por eso
Tú, calla'
Nadie se puede enterar
Que yo a ti, te robo los besos
Shhh calla'
Es mejor que ni me escribas
Que ni me sigas, pa' no dar que hablar
Calla'
Pa' que piensen que, somos inocentes

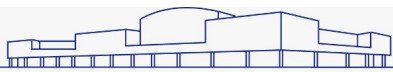
Vamo' a darle a este asunto más mente
Que no aparente que lo hacemos frecuente, mente
Necesito saber si me entiendes
Hay que ser más inteligente

Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena
Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena

Baby shhh calla'
Entre más nos reservamos mejor pasamos
Y por eso tú, calla'
Nadie se puede enterar
Que yo a ti, te robo los besos
Shhh calla'
Es mejor que ni me escribas
Que ni me sigas, pa' no dar que hablar
Calla'
Pa' que piensen que, somos inocentes

Oh oh, oh oh
Somos inocentes
Oh oh, oh oh
No demos de que hablar a la gente

Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena
Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena

Sé más coherente (Yeah)
Tu novio ya sospechó
Y mi novia presente
Gracias a tu comentario, tan imprudente
No tienes que hacer las cosas tan evidentes
Tan evidentes

Baby, shhh calla'
Entre más lo reservamos mejor pasamos
Y por eso tú, calla'
Nadie se puede enterar
Que yo a ti, te robo los besos
Shhh calla'
Es mejor que ni me escribas
Que ni me sigas, pa' no dar que hablar
Calla'
Pa' que piensen que, somos inocentes

Alright, alright
Maluma Baby
Ba-ba baby
Oye mamacita escucha bien lo que te voy a decir

Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena
Vamo' a hacerlo
Pero tú calla' nena, tú calla' nena, tú calla' nena

Aunque me porté mal – Ozuna

Full Harmony

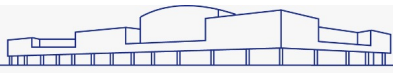
Y aunque yo me porte mal
Contigo yo quiero estar
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

Y aunque yo me porte mal
Contigo yo quiero estar
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

No, no, no
Yeh, yeh, yeh
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta, baby

Yo pa' ti tengo cariñito
Yo te traigo una poca de ternura
Vámono' tú y yo por el caminito
En lo que hacemos una' par de locura'
Na' de amor, cero peleas
Está conmigo en la' linda' y las fea'
Y si salimo' me agarra de la mano
Pa' que to'as las baby' la vean

Yo no sé, mi chamaquita tiene su vaivén
Pa' hablarte claro, ella es una en cien

Cuando estoy con ella, yo me siento bien
Demasia'o de bien
Y yo no sé, mi chamaquita tiene su vaivén
Pa' hablarte claro, ella es una en cien
Cuando estoy con ella, yo me siento bien
Demasia'o de bien

Y aunque yo me porte mal
Contigo yo quiero estar
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

Y aunque yo me porte mal
Contigo yo quiero estar
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

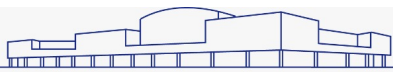
Bebesita, bien chulita
De esas que cuando salen, la calle rompe
Todo' la miran, siempre anda bonita
Dice que ella es mía, que me corresponde
Y yo me la llevo pa' Guayaquil
Su cuerpo en movimiento, ella se sale de carril
En Colombia, la confunden con una 'e Medellín
En Venezuela con su idioma, la empiezan a confundir
Ella es mía na' más y no tiene competencia
Esta es la diferencia
Es calla'ita con inteligencia
Su mirada es la que me atrapa
Y como me habla me mata

Yo no sé, mi chamaquita tiene su vaivén
Pa' hablarte claro, ella es una en cien
Cuando estoy con ella, yo me siento bien
Demasia'o de bien
Y yo no sé, mi chamaquita tiene su vaivén
Pa' hablarte claro, ella es una en cien
Cuando estoy con ella, yo me siento bien
Demasia'o de bien

Y aunque yo me porte mal
Contigo yo quiero estar
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

Y aunque yo me porte mal
Contigo yo quiero estar
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

No, no, no
Yeh, yeh, yeh
Mi corazón no quiere a ninguna
Y es que a nadie le rindo cuenta

Sin contrato – Maluma

Ando buscando, pensando, encontrando una forma
De estar contigo un par de horas
No es que quiera hacerte mi señora
Y no te preocupes, luego vemos si funciona (qué va)

Tú pasas, te miro, te miro y te ves muy bien
Eres la más sexy, lo sabes
Dame ese cuerpito de una vez
Vamo' a divertirnos que esta noche es pa' pasarla bien

Y es que no aguanto las ganas de hacerte mía
Si te cansó la monotonía
Yo te daré todo lo que él no te da

Dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo
No tiene caso que sea tu amigo
Y si no quieres solo dame un rato
Baby, pero sin ningún contrato

Y dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo
De todo, todo quiero hacer contigo
Y si no quieres solo dame un rato
Baby, pero sin ningún descanso

Uh-oh-uh-oh-oh-oh-oh
Uh-oh-uh-oh-oh-oh-oh-oh
Uh-oh-oh-oh-oh-oh
Dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo

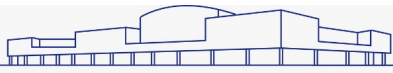
Uh-oh-uh-oh-oh-oh-oh-oh
Uh-oh-uh-oh-oh-oh-oh-oh
Uh-oh-oh-oh-oh-oh
No te importa, no me importa que seamos amigos

Boy I love how you take control, ah-ah-ah
I can never get enough, tell the DJ turn it up
We can dance all night long
If you wanna see where this goes, ah-ah-ah
Then you gotta see me moving
'Cause tonight you're turning me on

No sé si crees en coincidencia'
Dime rápido que se me acaba la paciencia
Hagamos el amor y deja atrás esa inocencia
Vivamos la aventura que no tiene mucha ciencia bebé

Tú me toca', yo te toco y la pasamo' muy bien
Si nos gusta otro día nos volvemos a ver
A la misma hora y en el mismo lugar
Tú y yo solitos, mami, hasta el amanecer, okey

Dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo
No tiene caso que sea tu amigo
Y si no quieres solo dame un rato
Baby, pero sin ningún contrato

Dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo
De todo, todo quiero hacer contigo
Y si no quieres solo dame un rato
Baby, pero sin ningún descanso

Dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo
De todo, todo quiero hacer contigo
Y si no quieres solo dame un rato
Baby, pero sin ningún descanso

Dime, dime, dime si tú quieres andar conmigo
No tiene caso que sea tu amigo
Y si no quieres solo dame un rato
Baby, pero sin ningún contrato

Uh-oh-uh-oh-oh-oh-oh
Uh-oh-uh-oh-oh-oh-oh
Uh-oh-oh-oh-oh
No te importa, no me importa que seamos amigos

Sí, Sí – Los Ronaldos

Estas haciendo mal al dejarme pasar
Estas haciendo mal y no se lo que va a pasar

Tendría que besarte, desnudarte, pegarte y luego violarte
Hasta que digas si
Hasta que digas si
Hasta que digas si, si, si
Hasta que digas si

Mírame el ojo derecho niña y dime que ves en el
Seguro que hay ansia y fuego muchas pagarían por el
El día mas claro pronto llegara
Ajústate los pantalones y vamos a bailar

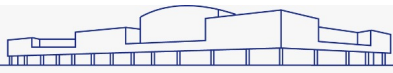
Y dime si
Por favor dime si
Por favor dime si
Por favor dime si

Estas haciendo mal al dejarme pasar
Estas haciendo mal y no se lo que va a pasar

Tendría que besarte, desnudarte, pegarte y luego violarte
Hasta que digas si
Hasta que digas si
Hasta que digas si, si, si
Hasta que digas si

Estas haciendo mal
Estas haciendo mal
Estas haciendo mal
Y no se lo que va a pasar

Tendría que besarte, desnudarte, pegarte y luego violarte
Hasta que digas si
Hasta que digas si
Hasta que digas si, si, si
Hasta que digas si

La mataré – Loquillo

Yo la sentaba en mi regazo
Enloquecía sólo a su contacto
La he conservado en la memoria
Tal como estaba siempre a mi lado

Nunca me juró su amor
Uh-uh, lo creía eterno yo
Y ella me sonreía y
Miraba hacia el mar

Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah

Me emborrachaba entre sus brazos
Ella nunca bebía, ni la vi llorando
Yo hubiera muerto por su risa
Hubiera sido su feliz esclavo

Uh-uh, qué dolor sucio y traidor
Uh-uh, me envenena el corazón
Sé que ella nunca enloqueció y
Jamás perdió el control

Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah

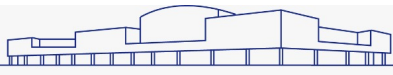
Quiero verla bailar entre los muertos
La cintura morena que me volvió loco
Lleva un velo de sangre en la mirada
Y un deseo en el alma que jamás la encuentre

Uh-uh, sólo quiero que una vez
Uh-uh, algo la haga conmovier
Uh-uh, que no la encuentre jamás
Yo sé que la mataré

Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah

Uh-uh, por favor
Uh-uh, sólo quiero matarla
Uh-uh, a punta de navaja
Besándola una vez más

Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah
Ah-ah, ah, ah-ah-ah

ANNEX 3: Diàlegs representatius

DIÀLEG 1:

Dos adolescents estan al parc xerrant i passa una al·lota per davant ells.

Adolescent 1: Ei! Quina falda més curta que dus

Al·lota: Em vestiré com jo vulgui...

L'adolescent 2 no diu res.

Víctima – Al·lota, Agressor – Adolescent 1, Espectador – Adolescent 2

DIÀLEG 2:

Un grup d'amics i amigues estan a la cafeteria de l'institut i un explica un acudit.

Amic 1: Què fa una dona defora de la cuina? – Turisme

Tots els altres amics riuen excepte un.

Amic 2: Aquest acudit no té cap mena de gràcia.

Amic 1: Va, no siguis avorrit que només he fet una broma!

Tipus de violència – Humor sexista, forma subtil a la part invisible.

DIÀLEG 3:

Representació d'una parella on l'home arriba de treballar.

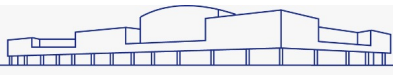
Dona: Hola, com ha anat?

Home: (Enfadat) Malament! M'han acomiadat. Si l'altre dia no m'haguessis fet arribar tard, ara tindria feina!!

Dona: Em sap greu...

Home: No és vera, sempre fas el mateix, tot és culpa teva!

Tipus de violència – Culpabilitzar, forma explícita a la part invisible.

DIÀLEG 4:

Una parella d'adolescents estan conversant.

Al·lota: (Emocionada) Avui vespre he quedat per sopar amb les meves amigues, em fa molta il·lusió!

Al·lot: Gràcies per deixar-me aquí tot sol. M'avorriré molt. A més segur que arribes tard i jo avui volia sopar amb tu. (Decebut)

Tipus de violència – Xantatge emocional, forma explícita a la part invisible.

DIÀLEG 5:

Una parella (home-dona) d'adolescents surten de festa amb els seus amics.

Al·lot: Canvia't de camiseta que dus molt escot.

Al·lota: Però m'agrada molt, és nova i la vull estrenar.

Al·lot: Doncs jo no vull tenir una relació amb una persona que es va insinuant, tu sabràs el que fas...

Tipus de violència – Controlar, forma subtil a la part invisible i xantatge emocional, forma explícita a la part invisible.

DIÀLEG 6:

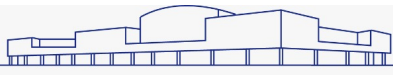
És l'hora del sopar i un matrimoni (home-dona) inicien una conversa.

Home: Prepara el sopar que estic molt cansat.

Dona: Jo també estic molt cansada, he fet totes les feines de casa i he acompanyat als fills a les activitats extraescolars.

Home: Això no conta, la meva feina és més dura.

Tipus de violència – Desvaloritzar, forma explícita a la part invisible.

DIÀLEG 7:

Un grup d'amics va al parc i dos d'ells comencen a xerrar-se sense respecte.

Nina: Per favor, no em xerris així.

Nin: No t'estic xerrant malament! (Cridant)

Nina: Sí, va ho xerrem tranquil·lament a un altre moment.

Nin: Que t'he dit que no! Ets beneita o què?

Amics 1: Eh! No xerris així a la teva al·lota!

Amics 2: Ni a ella ni a ningú, li estàs faltant al respecte

Tipus de violència – Cridar i insultar, forma explícita a la part visible.

DIÀLEG 8:

Un grup de nins petits mira un catàleg de joguines. En aquest hi ha una part on a les fotos de les joguines de cotxes, patinets, tractors, construccions... hi apareixen nins. En canvi on s'ensenyen les cuines, les nines, els cotxets o el maquillatge són fotos on apareixen nines.

Nina: Tant de bo els Reis em portin el joc de construcció!

Nin 1: No t'ho poden regalar perquè només és per nins.

Nin 2: Es vera, tu no pots jugar amb això.

Tipus de violència – Publicitat sexista, forma subtil a la part invisible.

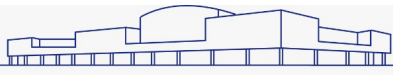
DIÀLEG 9:

Un grup de joves atletes estan a la pista entrenant. Un parell de nins s'apropa al grup de nines i les empenyen perquè es llevin de davant ells.

Nines: Eh! Què feu?

Nins: Tanmateix mai guanyareu la cursa!...

Tipus de violència – Desvaloritzar, forma explícita a la part invisible.

DIÀLEG 10:

Dues parelles (home-dona) van a sopar junts i comencen a xerrar.

Dona 1: El que us estava contant... (és interrompuda pel seu marit)

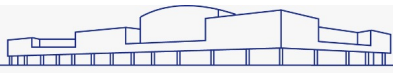
Home 1: Doncs no us ho creureu, l'altre dia vaig anar a posar benzina i sabeu a qui em vaig trobar?

Dona 1: Estava intentant acabar de contar una cosa...

Home 1: És que el que jo contaré té molta més importància que el que anaves a dir tu.

Dona 2 i Home 2 es miren sense saber què dir.

Tipus de violència – Anul·lació, forma subtil a la part invisible. Desvaloritzar, forma explícita a la part invisible.

ANNEX 4. Arranjament "I tu, sols tu"

I tu, sols tu - El diluvi
1r ESO

Arr. Aina Forteza Galmés

J = 100

The musical score is arranged in two systems. The first system includes parts for Voice (Voz), Flute (Flauta dulce), Alto Orff, Bajo Orff, Ukulele (Ukelele), Maracas, and Congas. The second system includes parts for Voice (Vo.), Flute (Fl. dul.), Alto Orff (Met. A. O.), Bajo Orff (Met. B. O.), Ukulele (Uk.), Maracas (Mrcs.), and Congas (Con.). The score is in 4/4 time with a tempo of 100. The lyrics are: "Se-ràs a - que-lla que vas vo-ler ser" and "Se-ràs la tres vol-tes re - bel se-ràs un puny al-çat al vent". Dynamics include *mf* and *p*.

Voz

Flauta dulce

Metalófono Alto Orff

Metalófono Bajo Orff

Ukelele

Maracas

Congas

Vo.

Fl. dul.

Met. A. O.

Met. B. O.

Uk.

Mrcs.

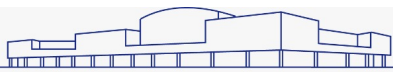
Con.

mf

p

Se-ràs a - que-lla que vas vo-ler ser

Se-ràs la tres vol-tes re - bel se-ràs un puny al-çat al vent

9

Vo. *s* i tu sols tu fa - ràs vi - brar cinc con - ti - nents

Fl. dul. *s*

Met. A. O. *pizz.*

Met. B. O. *s*

Uk. *s*

Mrcs. *mp*

Con. *mp*

13

Vo.

Fl. dul. *s*

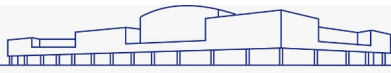
Met. A. O.

Met. B. O. *s*

Uk. *s*

Mrcs.

Con.

17 $\text{♩} = 105$

Vo. *f* E-man-ci-pa-da de qual-se-vol do-lor vas ei-xir amb l'a-le-

Fl. dul. *mp*

Met. A. O. *mp*

Met. B. O. *mp*

Uk. *f*

Mrs. *mp*

Con. *mp*

22

Vo. gri-a de qui no te por de qui sa_p quel de-mà de qui sa_p quel de-mà se-rà mi-

Fl. dul.

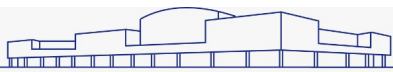
Met. A. O.

Met. B. O.

Uk.

Mrs.

Con.

27

Vo. *llor* Se-ràs a-que-lla que vas vo-ler ser se-ràs la tresvol-tes re-

Fl. dul.

Met. A. O.

Met. B. O. *p*

Uk.

Mrcs.

Con.

31

Vo. *bel* se-ràs unpunyal-çat al vent i tusolstu

Fl. dul.

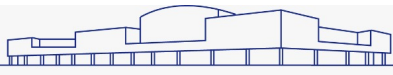
Met. A. O. *bel*

Met. B. O.

Uk.

Mrcs.

Con.

35

Vo. *fa-ràs vi-brarcin-con-ti - nents.*

Fl. dul. *pizz.*

Met. A. O.

Met. B. O.

Uk.

Mrs.

Con.

40

Vo. *A - lli - be - ra - da a*

Fl. dul. *mp*

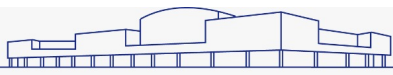
Met. A. O. *mp*

Met. B. O. *f*

Uk.

Mrs.

Con.

45

Vo. *s* qual-se-vol es-pai no dei-xa-ràs que nin - gu t'a-tu-re mai se-ràs l'es-tel

Fl. dul. *s*

Met. A. O.

Met. B. O.

Uk.

Mrcs.

Con.

49

Vo. quegui-a-rà se-ràs l'es-te... l quegui-a-rà la lli-ber - tat.

Fl. dul. *s*

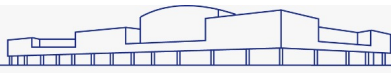
Met. A. O.

Met. B. O. *ff* *mf*

Uk.

Mrcs.

Con.

53

Vo. Se - ràs a - que - lla que vas vo - ler ser se - ràs la tres vol - tes re -

Fl. dul.

Met. A. O.

Met. B. O.

Uk. *p*

Mrcs.

Con.

56

Vo. bel se - ràs unpunyal - çat al vent i tusolstu

Fl. dul.

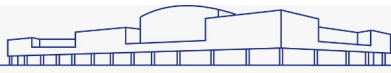
Met. A. O. bel

Met. B. O.

Uk.

Mrcs.

Con.

60

Vo. *fa-ràs vi-brarcinc con-ti - nents. Se-ràs a-que-lla que vas vo-ler ser*

Fl. dul.

Met. A. O.

Met. B. O.

Uk. *p*

Mrcs. *p*

Con. *p*

64

Vo. *se-ràs la tresvol-tes re - bel se-ràs unpunyal-çat al vent*

Fl. dul.

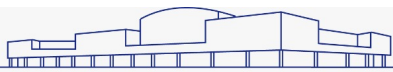
Met. A. O. *bel*

Met. B. O.

Uk.

Mrcs.

Con.

68

Vo. *i tusolstu fa-ràs vi-brarcincon-ti - nents.*

Fl. dul. *pizz.*

Met. A. O.

Met. B. O.

Uk.

Mrcs.

Con.

73

Vo.

Fl. dul. *fp <*

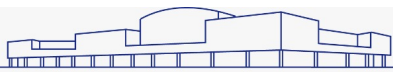
Met. A. O. *fp <*

Met. B. O. *fp <*

Uk. *fp <*

Mrcs. *tr fp <*

Con. *tr fp <*

10. BIBLIOGRAFIA

Llibres:

C. JENAINATI, J. GROVES, *Feminismo, una guía il·lustrada*. Regne Unit i USA: Icon Books Ltd. 2010. ISBN: 978-84-309-7402-3

M. BASTARÓS, N.M. SEGARRA, *Herstory: una historia il·lustrada de las mujeres*. Primera edició: novembre de 2018, segona reimpressió: gener 2019. Espanya: Penguin Random House Grupo Editorial, S.A.U. ISBN: 978-84-264-0486-2

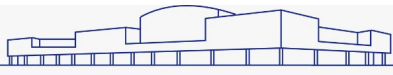
J. LL. ZARAGOZÀ, *Didáctica de la música en la educación secundaria: Competencias docentes y aprendizaje*. 1ª edició: octubre 2019. Espanya. Editorial GRAÓ, d'IRIF, SL Barcelona. ISBN: 978-84-7827-767-4

Documents en línia:

Confederación intersindical organización de mujeres. *Juntas y combativas contra la violencia patriarcal* [en línia] 25 novembre, 2018 [Consulta: febrer 2021]
Disponible a: https://organizaciondemujeres.org/wp-content/uploads/2018/11/UnidadesDidacticas_25N_2018_p.pdf

Álvarez Roca, Maite María. *Violencia de género y adolescencia, una propuesta de intervención educativa* [en línia] Universidad de los Andes, Mérida, Venezuela [Consulta: març 2021] Disponible a: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=18330204>

STESintersindical. *Unidades didácticas, música contra la violencia* [en línia] [Consulta: març 2021] Disponible a: http://www.suatea.org/vieyo/Mujer/25N/UD_25N_musica_Sec_cast.pdf

N. Mary i T. Susanna. *Sufragismo y feminismo: la lucha por los derechos de la mujer 1789-1945* [en línia] [Consulta: octubre 2020] Disponible a:
<http://www.historiasiglo20.org/sufragismo/origfem.htm>

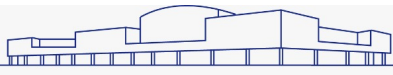
El Periódico. '*Hits*' de los 80 criticados por machistas. [en línia] Javier Pérez Grueso. [Consulta: març 2021] Disponible a:
<https://www.elperiodico.com/es/ocio-y-cultura/20190809/canciones-de-los-80-criticadas-por-machistas-homofobas-7588278>

elDiario.es. *Así denunciaba el feminismo letras de canciones machistas hace treinta años*. [en línia] Ruben Regalado. 19/10/2018 [Consulta: març 2021] Disponible a:
https://www.eldiario.es/cultura/denunciaba-feminismo-canciones-machistas-treinta_1_1164777.html

Ajuntament de Manacor, Serveis municipals d'igualtat. *Coordinació i bones pràctiques per a la millor atenció a les víctimes de violència masclista*. [en línia] 12/05/2020 [Consulta: maig 2021] Disponible a:
<https://www.manacor.org/ca/noticies/coordinacio-i-bones-practiques-la-millor-atencio-les-victimes-de-violencia-masclista>

Legislació:

BOE Legislación consolidada. *Ley 17/2015, de 21 de julio, de igualdad efectiva de mujeres y Hombres*. Artículo 32. [en línia] [Consulta: octubre 2020] Disponible a:
https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2015-9676

Generalitat de Catalunya, Departament d'ensenyaments. *Currículum educació primària* [en línia] Actualització: 21/11/2019 [Consulta: febrer 2021]

Disponible a:

<http://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-ed-primaria/>

Decret 32/2014, de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears [en línia] Actualització: 15/06/2016 [Consulta: febrer 2021] Disponible a:

https://intranet.caib.es/sites/curriculums/ca/educacia_primaria/

Decret 34/2015, de 15 de maig pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears [en línia] Conselleria d'Educació i Formació Professional. [Consulta: maig 2021] Disponible a:

<https://intranet.caib.es/sites/curriculums/ca/eso/>